

ФИЛАТЕЛИСТА

ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ОДИНА VI

6-7

»ФИЛАТЕЛИСТА« ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ БЕОГРАД

Власник и издавач: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Уређује редакциони одбор

Одговорни уредник: Риста Аћимовић, Београд, Студентски трг бр. 10. — Тел. 20-135

Све рукописе, наруџбине, рекламације и свешто се односи на лист слати на адресу:

Уредништво „Филателисте“ — Београд IV, Војводе Драгомира бр. 25. — Тел. 40-277

Рукописи се не враћају.

С А Д Р Ж А Ј:

ЧЕСТИТКА САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ ДРУГУ ТИТУ ПОВО- ДОМ ЊЕГОВОГ 62 РОЂЕНДАНА — — — — —	77
Инж. А. Петровић: ЕВЖЕН ДЕРОКО. ПОВОДОМ 10 ГОДИШЊИЦЕ ЊЕГОВЕ СМРТИ — — — — —	78
М. Рот: СРПСКЕ НОВИНСКЕ МАРКЕ ИЗДАЊА 1867—69 ГОДИНЕ (наставак)	79
ПРВА КОВЕРТА (из 1792 године) — — — — —	82
Т. Деља: НАЧИН РАЗМЕНЕ СА ИНОСТРАНСТВОМ ВИШЕ НЕ ОДГОВАРА —	83
Д. Новак: ФИЛАТЕЛИСТИЧКЕ ИЗЛОЖБЕ И СМОТРЕ У ФНРЈ ТОКОМ 1953 ГОДИНЕ — — — — —	84
Б. Новаковић: ДОПУНЕ КАТАЛОГИЗАЦИЈЕ ПРЕДРАТНИХ ЦЕЛИНА ЈУ- ГОСЛАВИЈЕ — — — — —	85
Х. Ледерер: ПОШТАНСКА СЛУЖБА И МАРКЕ ИЗРАЕЛА ПРЕ ЗВАНИЧНИХ ИЗДАЊА ОД 16 МАЈА 1948 — — — — —	88
Д. Јанићијевић: ПОШТАНСКА СЛУЖБА У СРБИЈИ ПРЕ 85 ГОДИНА — —	90
ДАНИ ПУШТАЊА У ТЕЧАЈ ПРВИХ МАРАКА У ЕВРОПИ — — — — —	91
КРОЗ ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ СВЕТ — — — — —	92
ВЕСТИ ИЗ САВЕЗА — — — — —	94
ИЗЛОЖБЕ — — — — —	96
НАШЕ МАРКЕ — — — — —	97
ПРИГОДНИ ЖИГОВИ — — — — —	98
НОВЕ МАРКЕ — — — — —	100
ЦЕНЕ МАРАКА ФНРЈ У МИХЕЛОВОМ КАТАЛОГУ ЗА 1954 ГОДИНУ — —	102

»FILATELISTA« ORGANE DE L'UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Propriétaire et éditeur: UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Rédigé par un Comité de rédaction.

Rédacteur en chef: Rista Aćimović, Belgrad, Studentski trg 10, — Tel. 20-135

Manuscripts, commandes, réclamations et tout se qui se rapporte à la Revue doit être envoyé à l'adresse: Uredništvo „Filateliste“, Belgrad, Vojvode Dragomira 25.

Les manuscrits ne seront pas renvoyés.

S O M M A I R E

Félicitations des philatelistes yougoslaves adressées au camarade Tito (77) — Ing. A. Petrović: Eugen Derocco — A propos de la 10 ^{ème} anniversaire du mort (78) — M. Roth: Timbres-poste serdes pour journaux — émissions des années 1867/69 (suite) (82) — T. Dalje: Quelques mots sur l'échange de timbres-poste avec l'étranger (83) — D. Novak: Expositions philatéliques et revues des timbres-postes en RPF de Yougoslavie au cours de l'année 1953 (84) — B. Novaković: Le cataloguement définitif des entiers-postaux de la Yougoslavie d'avant la guerre (suite) (85) — H. Lederer: L'organisation du service postale et les premières timbres-postes d'Israel avant l'émissions officiels du 16 mai 1948 (88) — D. Janićijević: L'organisation du service postale en Serbie avant 85 année (90) — Dates d'émis au cours les premières timbres-poste en l'Europe (91) — A travers le monde philatélique (92) — Nouvelles de l'Union (94) — Expositions (96) — Nos timbres-poste (97) — Oblitérations spéciales (98) — Nouveaux timbres-poste (100) — Prix de timbres-poste de la RPF Yougoslavie dans le Catalogue Michel pour l'année 1954 (102)

ПАЖЊА!

ПРЕТПЛАТУ СЛАТИ НА ТЕКУЋИ РАЧУН
УРЕДНИШТВА И АДМИНИСТРАЦИЈЕ
„ФИЛАТЕЛИСТЕ“ 104 — Т — 502

Цена овог
броја дин.

40

ČESTITKA SAVEZA FILATELISTA JUGOSLAVIJE DRUGU TITU POVODOM NJегоVOG ŠEZDESET I DRUGOG РОĐENDANA

JOSIPU BROZU — TITU
PRETSEDNIKU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

Pridružujući se neizmernoj ljubavi i odanosti, koju naši narodi gaje prema Vama, jugoslovenski filatelisti Vam, družе Tito, najsrdačnije i najtoplije čestitaju Šezdeset i drugi rođendan sa žarkom željom da i nadalje stvarate krupna istoriska dela za sreću i napredak naših naroda, međunarodnog radničkog pokreta i naprednog čovečanstva.

Sekretar,
Jovan T. Jojkić, s. r.

Pretsednik,
Ing. Živa M. Đorđević, s. r.

Josip Broz Tito

Beograd, 8.VI.1954

Savezu filatelista Jugoslavije
Beograd

Najljepše zahvaljujem vašem Savezu na
čestitci upućenoj povodom rođendana, sa željom
da i ubuduće postizete nove uspjehе u svom radu.

Suzrt fašizmu Sloboda narodu!

Евжен Дероко

— Поводом 10 годишњице његове смрти —
(19. VIII. 1860 — 18. V. 1944)

Већ се навршило десет година, како међу нама нема нашег највећег филателисте — Евжена Дерока. Нама, његовим блиским сарадницима, чини се као да смо га ових дана гледали — висока, мало повијена, с дугим седом брадом, с озбиљним, умним лицем, како поуздано, одмерено, разборито говори са сваким с ким дође у додир, увек с највећом предусретљивошћу, с благим, доброћудним осмехом. А кад је говорио о филателији, говорио је увек с највећом заинтересованошћу и са задовољством, а и с поузданошћу, својственом само онима који су дубоко ушли у материју о којој су говорили. Било је право уживање слушати га, кад говори о филателистичким изложбама, о збиркама чувених филателиста, о поштанским музејима.

Филателију је волео изнад свега. Њој је посвећивао све своје слободно време, велико знање страних језика (говорио је и писао на немачком, италијанском, француском и енглеском језику, а служио се још и словеначким, руским, бугарским, чешким и шпанским), добро је познавао све важније филателистичке писце светског значаја и имао је многе везе са еминентним првацима филателије у целом свету. На филателији је радио до последњег часа свога живота, а последњих година, готово стално везан за своју собу, није се никако одвајао од филателије.

Његов рад на филателији кретао се с успехом у три правца: на сабирању марака, целина, жигова и др., на филателистичкој књижевности и на организовању филателиста.

Имао је специјалне збирке марака, целина и жигова Србије, марака Словеније и Југославије. Његова најлепша и најдрагоценија специјална збирка Србије, која је била награђивана на страним изложбама, пропала је за време Првог светског рата, на путу кад се повлачио из Ниша за Прокупље. Покојни Дероко је једном био чуо да су се неки делови те збирке били појавили на аукцијама у Немачкој, али он, тада већ опхрван старошћу, а и без довољно новчаних средстава, није могао да дође у потрагу за својим маркама. Оне су се растуриле по свету. — Један део сачуване збирке завештао је Дероко својој кћери и, по свој прилици, послат је њој у Америку, где је она удата. — Само збирка српских жигова, захваљујући пажњи његовог сина, проф. А. Дерока, доспела је у поштански музеј у Београду, и корисно ће послужити филателији.

Са својим књижевним и истраживачким радом Дероко је доживео највећи углед у филателистичком свету; по њему живи и данас међу филателистима не само југословенским, него и међу страним, који се интересују југословенским, а нарочито српским поштанским вредносницама. Колико је Дероко поклањао пажње свом пропагандном књижевном филателистичком раду, види се по многобројним његовим, ситнијим и крупнијим чланцима, расутим по многим дневним листовима, споменицама, изложбеним каталозима — водичима, приручницима, енциклопедијама и др., не само југословенским, већ и по страним — немачким, италијанским, француским, чешким и др., писаним за ширу публику, која није познавала филателију, односно коју је требало упознати са српском и југословенском филателијом. Највећи део радова, и ако краћих састава, али најозбиљнијих, најдокументованијих, објавио је у предратном „Филателисти“. Иако у дубокој старости, он је на „Филателисти“ радио стално, до последњег броја, не пропуштајући ниједан број без његових чланака. — Али, оно што ће му сачувати вечити спомен међу филателистима, јесу његова посебно издата дела: „Geschichte der Postwertzeichen von Serbien 1866—1911“ (издато у Берлину 1916 године), „Поштанске марке Србије у историјском прегледу“ (издато 1935 године у Београду), „Die Poststempeln von Serbien 1840 bis 1921“ (издато у Бечу 1936 године) и „Историја поштанских марака Србије“ (издато 1940 године као I свеска Библиотека Југословенског филателистичког савеза).

Нико ко се лати скупљања и проучавања марака Србије неће моћи радити без Дерока. Са њим морају поћи; са њим ће и завршавати своје радове. Свакако да се изналазе и нове ствари, које су биле Дероку непознате, али оне ће се увек објављивати само као допуна основе, коју је он поставио својим делима.

Сви ми старији знамо да је Дероко много радио на организовању српских и свих југословенских филателиста. Ради његове агилности и давања импулса за рад у том правцу биран је на многа најодговорнија и почасна места. 1921 године био је изабран за почасног члана Српског филателистичког клуба у Београду, а од 1925 до 1937 год. био је његов претседник, па кад се тада повукао због за његове године обилног рада у Југословенском филателистичком савезу, изабран је за доживотног почасног претседника тога клуба. — Сем тога, био је почасни

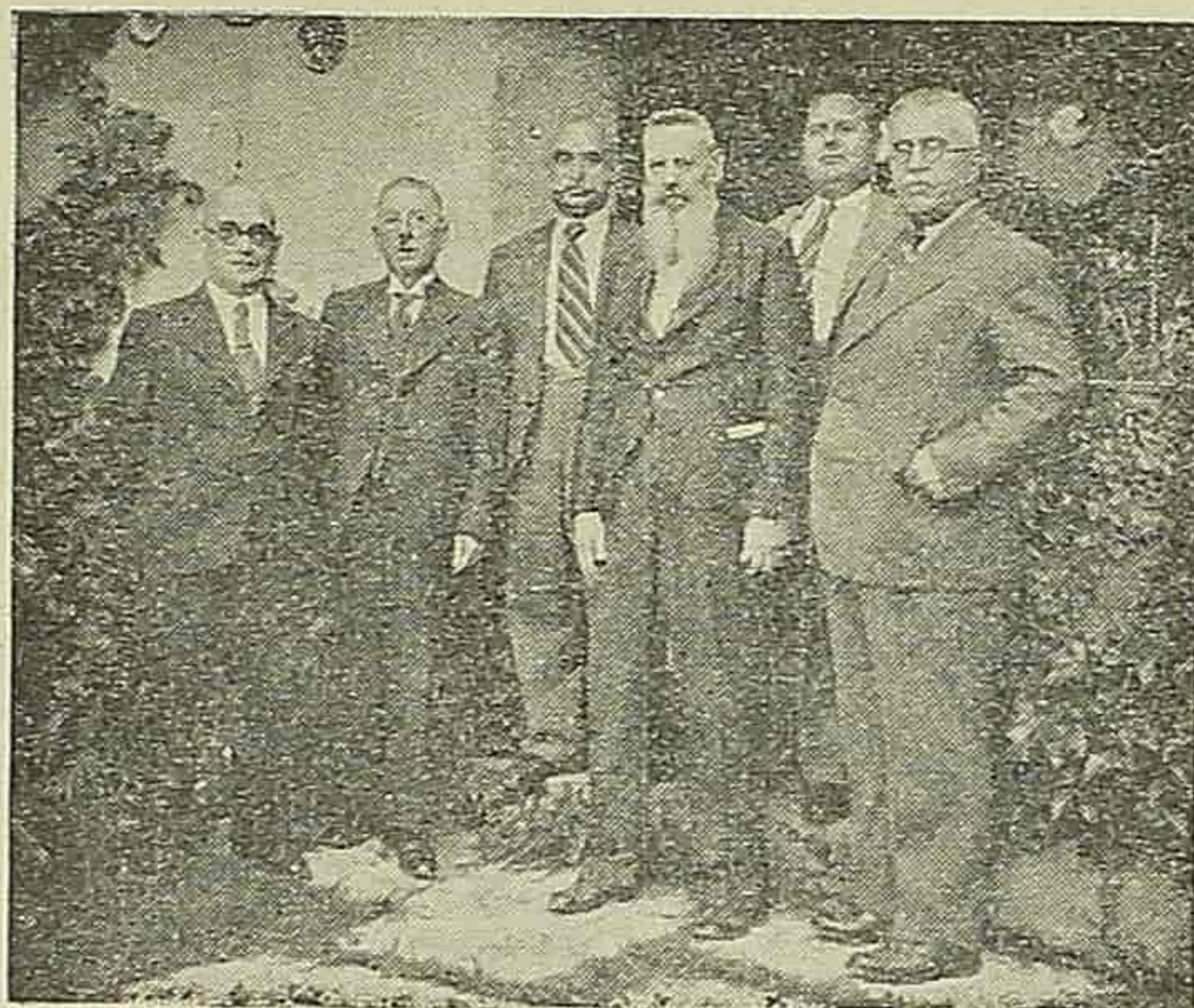
члан многих српских, хрватских и словеначких филателистичких друштава.

Кад је 1933 године основан Југословенски филателистички савез, Дероко је био изабран за његовог претседника, на којој је части остао до последњег дана постојања предратног Ј. Ф. Савеза.

Исто ако је био цењен и одликован у својој земљи, био је цењен и одликован и у иностранству, где је на свима великим европским изложбама био узиман за члана оцењивачких судова или у почасне изложбене одборе (у Бечу 1911, у Паризу 1914, на „Ипости“ у Берлину 1930, на „Випи“ у Бечу 1933, на „Ситебу“ у Брислу 1934, на „Остропи“ у Кенигсбергу 1935, у Прагу 1938). — За његов стручни истраживачки и литерарни филателистички рад био је одликован медаљом Аустриског филателистичког савеза, а 1936 године једногласно му је додељено највеће одликовање немачке филателије „заслужним радницима на пољу филателистичког истраживања“ — Линденбергова медаља. — Сем тога, био је дописни члан Средишта за филателистичку литературу немачког савеза. — Једно од највећих филателистичких предузећа у Европи — Браћа Сенф из Лајпцига у свом „Philatelisten-Kalender“-у за 1938 год. објавио је кратак животопис и донео слику Е. Дерока под насловом „Еуген Дероко — највећи југословенски филателит“.

Као што се види из наведених година, најплоднији његов рад био је у другој половини његовог живота. Његова посебно отштампана дела и његови најзнатнији чланци у „Филателисти“, његов рад у Српском филателистичком клубу и у Југословенском филателистичком савезу, а не треба заборавити и његов рад на првој земаљској филателистичкој изложби у Београду „Зефибу“, на којој је био претседник изложбеног одбора, — падају у време од 1914 до 1940 године, дакле у последњу трећину његовог живота.

Последњи његов пријатељски састанак био је у његовом скромном дому на Дедињу на дан његове 80-годишњице, кад су се око њега били окупили његови рођаци, пријатељи и сарадници. Тога дана, 19 августа 1940 г., био је, као ретко кад, расположен и задовољан у кругу свих оних који су га волели и поштовали и које је он у истој мери волео. На његов захтев сликао се са својим сарадницима, и то му је, мислим, последња слика.

Он је и после тога радио на „Филателисти“ до последњег његовог броја. После тога настали су тешки дани за све нас у поробљеној Србији, па и за њега. Али, и тада, у тим мучним данима једино му је филателија доносила разонођења.

Последњи његов рад био је припрема „Специјалног каталога југословенских марка општег издања“, који је требало да изда Ј. Ф. савез, али пошто се у њему, за време окупације, није могло ништа радити због забране рада у свим организацијама, уступио је Дероко сав тај спремљени материјал за „Приручник и каталог марка“ за 1942 годину.

MIROSLAV ROT

Srpske novinske marke izdanja 1867-69 g.

(nastavak sa str. 56)

Svi jugoslovenski filatelisti, i Derocco, opisuju ovu marku prema jedinom primerku koji se pre rata nalazio u Jugoslaviji u zbirci P. Životića, i koji je nažalost prilikom bombardovanja Beograda 1941 god. u jednom bankovnom sefu izgoreo. U Jugoslaviji ranije niko nije video više nego taj jedan komad, niti Derocco, makar da u svojoj knjizi tvrdi da je video pet autentičnih komada. Ostala 4 komada bila su mu javljena od drugih

inostranih istraživača; a kada istraživač od ranga Dorning-Becktona ili de Smetha nešto javi, onda se o tome ne dvoji nego se registruje marka.

Ova marka, čiju je sliku Derocco u svojoj knjizi doneo, a koju sam i ja poznao, bila je svetlo-maslinastozelena, štampa je bila loša, nejasna i umrljana. U katalogu Stanley Gibbons, koji ima svoje informacije verovatno od engleskih sabirača, ova marka se pod br. 26 označuje sa „olive-green“ (pale-svetlo, blede), što

je i tačno. Kako Derocco, tako i Novak, navode da je štampa nejasna i umrljana, što je za ovu marku odgovaralo, ali ne za druge. U pogledu boje kaže Derocco: ble-do-maslinasto zelena, šta je kod ove marke zaista bilo tačno. Novak kaže: maslinasto-zelena sa žućkastom primesom (gelblicher Stich), šta ali nije tačno, jer boja nije imala žućkastu primesu.

Godine 1949 otkrio sam u zbirci S. Waldera u Zagrebu jednu takovu marku, koja je doduše bila jako oštećena, ali radi svoje retkosti ima unatoč tome znatnu dokumentarnu vrednost. Nažalost nisam onda imao mogućnost da marku tačno prostudiram, koliko se sećam štampa je normalna, i nije umrljana. Boja je maslinasto zelena, tamnija nego li kod zupčanih i bez primeše žute boje, kako je to inače kod zupčane marke.

Pre dve i po godine nabavio sam ovde takovu marku (vidi sliku 3). Boja je izričito maslinastozelena, bez ikakove žute primeše, znatno tamnija nego li zupčana. Pod kvarclampom je razlika još veća: zupčana pokazuje jednoličnu, svetlu, žućkastu maslinastozelenu boju, dok ova ima tamnu, izričito maslinastozelenu boju, koja je sva protkana crnim česticama. — Štampa je naročito oštra, i usled svoje tamnije, zasićene boje pravi marka, odnosno štampa, precizniji utisak. (Na temelju tipičnih znakova mogao sam ustanoviti da se radi o 5., 10. ili 20. marci tabaka.)

Marka je bila na jednoj novini slabo zalepljena, na sreću nije bila oprana, nego otkinuta. Vlakna novinskog papira se lepe delomično na marci, a sačuvana je i puna originalna guma sa onim karakterističnim „plikovima”, koje obično ova guma pokazuje. Guma je sasvim bela, papir nije požuteo usled uticaja gume, kako to Derocco i Novak navode.

Marku od 2 pare smatrao je i Derocco za jedno posebno, treće, izdanje (vidi sliku 3); od nje se našlo i u neutrošenim zaostacima. I ova marka je vrlo retka, osobito sa originalnom gumom, ali se češće nalazi nego li ona od 1 pare. Ja sam video 8 do 10 komada od ove marke; štampa nije osobito jasna, po prilici kao osrednji komadi prvog i drugog izdanja. Ali izričito lošu, umrljanu štampu, kakva se često nalazi kod drugog, a i kod prvog izdanja, kod ovog trećeg izdanja još nisam video; time ali nebi želeo reći da takova loša štampa ne može i kod ovog izdanja postojati. Papir je većinom žućkast, verovatno uticajem gume; kod mojeg komada je i guma žućkasta. Ali video sam i komade, kod kojih papir nije bio žućkast.

Priključujem se predlogu Novaka da se ove dve marke katalogiziraju kod brojem 9^{II} i 10^{II}, i to 9^{II} bez cene, eventualno sa primedbom da je od ovih „manje nego deset komada poznato”.

To je prevod moga članka.

*

A sada bi želeo za jugoslovenske sabirače uputiti još sledeće reči u pogledu marke od 1 pare t. zv. trećeg izdanja. Na temelju jednog primerka ne može se doneti zaključni sud o nekom izdanju. Životičev komad imao je žućkastu hartiju, ali to verovatno nije bilo uticajem gume, već usled drugih uticaja: vlage, plesni i slično; marka je bila, što se nemački naziva „vergilbt”. (Mi nemamo za taj pojam drugu reč osim: požuteo.)

Walderov i moj komad izgleda da rešavaju pitanje te marke, i daju Deroccovom mišljenju pravo da se ne radi o trećem izdanju. Štampa je kod oba komada čista, a kod mog komada osobito oštra, a guma je ista kao i kod prvog i drugog izdanja. — Marke od 2 pare trećeg izdanja imaju drugu gumu nego prethodna dva izdanja; prva dva izdanja imaju sasvim belu gumu, koja obično pokazuje „plikove” (izbočine), i ta guma ne požuti (ukoliko cela marka ne požuti usled drugih uticaja), dočim je guma kod III izdanja uvek manje-više žuta, nema onih „plikova”, a od gume požuti i papir. Kod maraka bez gume često nastaje, verovatno usled pranja, i požutelost papira, dokaz da je papir požuteo od gume, a ne usled drugih uticaja. Ako je papir požuteo usled drugih uticaja (vergilbt), ta požutelost prilikom pranja ne nestaje.

Moje je mišljenje da se kod ove marke ne radi o posebnom izdanju, nego da je to greška boje (Farbenfehldruck). Predlažem merodavnim jugoslovenskim poznavocima i istraživačima srpskih maraka da se u toj stvari posavetuju, i da donesu odluku o toj marci: **da li je pogrešna boja, ili je posebno izdanje.**

MOJ ODGOVOR DRAGANU NOVAKU

Po prethodnom mom pristanku poslao je Zumstein ovaj moj članak pre štampanja gosp. Novaku, da bi on mogao dati svoje primedbe, odnosno svoj odgovor. Pre svega žalim da je slika u B. B. Z. ispala dosta hrđavo, makar da je fotografija bila odlična, pa se na njoj jasno vide i najfinije crte; nadam se da će slika u „Filatelisti” bolje ispasti.

Bez obzira na to da B. B. Z. smatra „diskusiju” po tom pitanju završenom, nisam imao nameru da preko tog lista uputim taj odgovor, jer to inostrane čitaoce nebi moglo zanimati; međutim smatram da će to jugoslovenske sabirače srpskih maraka donekle interesovati.

U svom odgovoru Novak kaže da je tvrdio, da nema sigurnih dokaza o mestu štampanja, Beograd ili Beč, i da sam ja pobornik teze da su marke Kn. Mihajla od 1 i 2 pare štampane u Beogradu. Tu se ne radi o tezi, već o opšte poznatoj

činjenici, i samo netačnostima i pogrešnim pretpostavkama moglo bi se tu činjenicu dovesti u pitanje, kako je to Novak u svom članku učinio, i onda te marke proglasio „Bečkim knjigotiskom”. — Novak nije ni pokušao da opovrgne moja konkretna tvrđenja, već se njegov odgovor kreće u opštim linijama sa odličnom dijalektikom iskusnog pisca. Za njega od jednom mesto štampanja nema „esencijalne važnosti”, i kako kaže, ni za sve druge sakupljače srpskih maraka, ako se ne bave istraživanjem. Mislím da se Novak u tome vara, jer svakog naprednog sakupljača, pa makar ne bio istraživač, to pitanje interesuje.

Novak naročito naglašuje da se pozivam na Derocca, pa posle na Deroccov autoritet... A ko se danas pri pisanju o srpskim markama ne poziva na Derocca? Derocco je imao mnogo ličnih neprijatelja, ali svaki objektivan čovek mora priznati da su njegove zasluge za našu filateliju ogromne; on je udario temelje srpskoj filateliji svojim radom, i svi mi manje-više gradimo dalje na tim temeljima. Ja pre rata nisam pisao o srpskim markama, baš obzirom na prijateljstvo i usku saradnju sa Derocom, pa sam zato pisao o slovenačkim i jugoslovenskim markama, a ti moji radovi poznati su starijim filatelistima Jugoslavije.

Novak ne pravi bitne razlike između tehničke usavršenosti štampe, i da li je neka štampa uspela. Bečka štampanja slovenačkih verigara su svakako izrađena u istoj tehničkoj usavršenosti, odnosno ne-usavršenosti. Međutim marke na belom papiru su neuporedivo bolje **uspele** nego one na spužvastom, samo zato što je papir znatno bolji. Sličan slučaj je kod novinskih maraka od 1 i 2 pare sa slikom Kn. Mihajla. Na primer zelena boja rezanog drugog izdanja je toliko hrđava i posna da ne pokriva potpuno obojene delove marke, nego ostavlja nepokrivene bele delove papira. Međutim t. zv. treće izdanje ispada čak bolje od prvog izdanja samo zato, što je boja bila odlična, a da je tehnika izrade sigurno bila ista.

Ja sam u svom članku naveo da sam zajedno sa Derocom ustanovio, da je poredak klišeja isti, i to na temelju jednog trojca i nekoliko parova (dva ili tri); svakako oskudan materijal! Ali sam ostavio mogućnost da bi inž. Verner mogao imati pravo, tj. da je poredak klišeja izmenjen. U međuvremenu primio sam od Vernera obaveštenje, na temelju kakovog materijala ustanovio da je poredak klišeja izmenjen, pa tu njegovu konstataciju prihvaćam kao činjenicu, i služiće mi u buduće kao podloga za moj rad.

Novak prelazi šutke preko mojih najvažnijih konkretnih konstatacija, i kaže da se služim pretpostavkama, bez novih dokaza. Nisam imao potrebe da podnašam

neke nove dokaze za opšte poznate činjenice; te sam činjenice naveo u svom članku, i iste još i potkrepio. Onaj koji hoće da obori te činjenice ima da doprinese nove dokaze. A to šta je Novak u svom članku naveo kao dokaze za svoje tvrđenje: da je prvo izdanje novinskih maraka od 1 i 2 pare štampana u Beču, ne može podneti ozbiljnu kritiku, čak je iz temelja pogrešno.

U svom odgovoru Novak pomno izbegava da konkretno pomene i pobije makar jedno moje tvrđenje (osim pitanje poretka klišeja). Pre svega prelazi šutke preko toga, kako su te marke mogle biti štampane u Beču olovnim klišejima, kada se zna da se u Beču nije radilo sa tim materijalom, već naprotiv u Beogradu.

Koliko mi je poznato Novak dobro poznaje austrijske marke, možda čak mnogo bolje nego li srpske. Ipak prihvaća bez daljnijega sugestiju da je zupčanje novinskih maraka Kn. Mihajla istovetno sa onim austrijskih maraka onog doba. Znači da on nije ni proveravao da li su zupčanja istovetna, makar da to proveravanje ne zadaje nikakove poteškoće. A moje dokaze, da ta zupčanja nisu identična, Novak ne spominje u svom odgovoru, već mudro prelazi preko toga.

Isto važi i za tvrđenje da Beograd nije imao do 1869 god. mašinu za zupčenje. Za moje dokaze da su već marke Kn. Mihajla (beogradsko izdanje) od 10, 20 i 40 para zupčane u Beogradu 1866 i 1868 god. Novak kaže: „...da su moja tvrđenja vrlo sigurno napisana, ali nisu ničim dokazana.” Takvim odgovorom može Novak eventualno pred neupućenim filatelistima praviti utisak, ali dvojim da će time moći ubediti poznavaoce srpskih maraka. — Ili je beogradska markarnica imala mašinu za zupčanje već 1866 god., sa kojom je zupčala marke Kn. Mihajla na tankom i debelom papiru (sledstveno tome i one od 1 i 2 pare, koje imaju isto zupčanje) ili tu mašinu nije imala, pa su onda sve te marke negde drugde zupčane. Na to je Novak trebao dati konkretan odgovor, a ne da obilazi suštinu stvari, pa da time prikrije razne greške u svom članku.

Daleko sam od toga da tvrdim, da nakon Derocca i drugih velikih istraživača niko ne može ništa novog pronaći, jer se inače ni ja nebi bavio istraživačkim radom. — A u pogledu tvrđenja Novakovog da se ja borim netačnostima i pretpostavkama, ostavljam sudu jugoslovenskih poznavaoce srpskih maraka, da li su u momem ili u Novakovom članku netačnosti i pogrešne pretpostavke.

Znam da se je Novak pre rata malo bavio srpskim markama, pa zato je donekle opravdano moje pitanje: da li je uopšte video Životićevu marku od 1 pare trećeg izdanja? Ja sam otkrio oštećeni primerak u zbirci Slavka Waldera (Walder

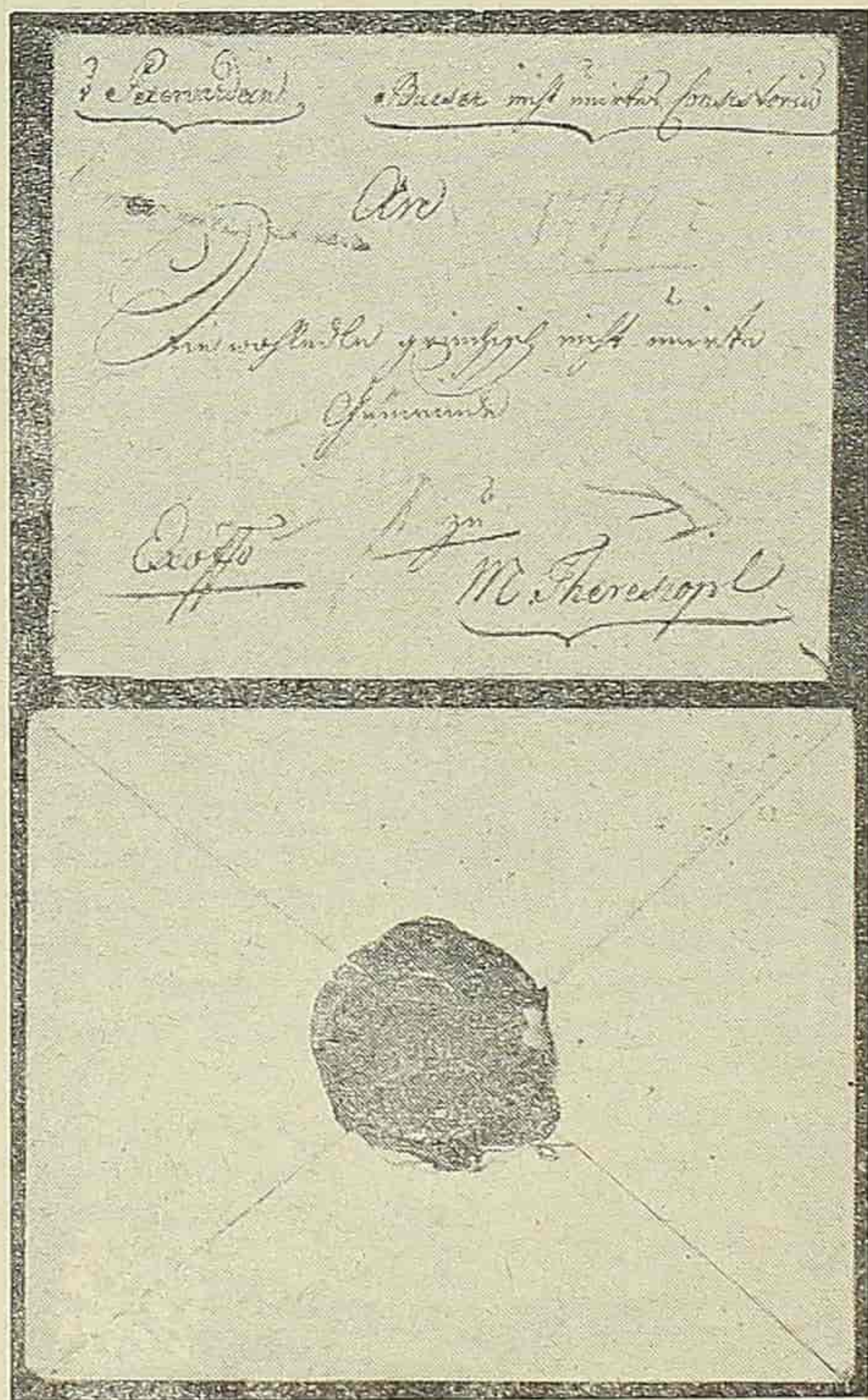
nije ni znao kakvu retkost ima u svojoj zbirci), i upozorio na njega kako Novaka, tako i beogradske filateliste. Prema tome ja sam jedini među jugoslovenskim filatelista, koji je video te primerke te retke marke, a sopstvenik sam jednog savršenog komada vanredne lepote. Jedina želja da sabiračima srpskih maraka dadem jedan čim potpuniji opis te retkosti, koju, barem u inostranstvu, neće nikada videti, ponu-

kala me je na to da se upustim u tačno opisivanje te marke, i da ispravim Novakovu grešku u pogledu boje. Moja intencija je bila dobronamerna, i zato završetak Novakovog odgovora, „da si radi senčenja te marke nećemo iščupati kose“, smatram u najmanju ruku deplasiranim, a i neukusnim.

— Kraj —

Prva koverta (iz 1792 godine)

Kod velikih naroda ima više materijalnih mogućnosti za nove pronalazke i oni mogu da se podiče svojim pronalazačima za mnoge korisne stvari za potrebe čoveka; ali, oni ponekad prenebregavaju prve radove ljudi koji pripadaju malim narodima, pa uzimaju ili proglašavaju za

pronalazače svoje ljude, koji su ih znatno docnije izneli na javnost u svojoj velikoj naciji. Ovo se svakako činilo zbog nepoznavanja rada i uspeha postignutih kod malih naroda, koji su obično bili u skrom-

nim prilikama, te njihova dela nisu dopirala dalje od njihovih uskih granica.

Baš kod predmeta, koji interesuju nas filateliste, imamo mi, Jugosloveni, nekoliko stvari, s kojima s pravom treba da stojimo na prvom mestu.

Poznato je našim filatelista, a i mnogim stranim, koji hoće objektivno to da cene, da je idejni tvorac lepljive marke za pisma bio naš čovek, Slovenac Lovrenc Košir.

Nemci tvrde da je prvu ilustrovanu dopisnicu izmislio — upotrebio 1875 godine Nemač A. Švarc, dvorski knjižar iz Oldenburga. Međutim, prvu ilustrovanu dopisnu kartu nesumnjivo je upotrebio 1871 godine Srbin iz Vojvodine Joca Manojlović, izdavač lista „Zmaj“.

Iz koverte za pisma piše Aleksandar Bungerc u svojem delu „Grosses Lexikon der Philatelie“: „Omote za pisma pronasao je 1835 godine F. K. Bawer, prodavac knjiga i pisaćeg pribora u Brighton-u.

Međutim, inž. Mirko Verner iz Novog Sada ima dve koverte od pisama iz 1792 i 1803 godine, koje imaju isti kraj kao i sadašnje koverte, samo nisu na sastavnim delovima, na zadnjoj strani pisma, lepljene lepkom, već na ukrasnom mestu crvenim voskom za pečaćenje pisama.

Oba su pisma pisana iz Novog Sada za Suboticu (M. Theresiopel) i slata preko pošte Petrovaradin (jer tada nije bilo pošte u Novom Sadu). Na obema kovertam se vidi žig otpreme pošte Petrovaradin (Peterwardein). Pošiljalac oba pisma je Bačka neunijatska konzistorija (Bacser nicht unirter Konsistorium). Dakle, pisma su iz naših krajeva od srpskih crkvenih vlasti.

Prema tome, i posebne koverte su upotrebljavane od naših ljudi, u našim krajevima mnogo ranije nego što navodi Bungerc za svog pronalazača koverte.

A. P.

О измени начина филателистичке размене с иностранством

Уредништво „Филателисте“ отворило је у броју 1/54 дискусију о измени начина филателистичке размене с иностранством.

Поред раније објављених чланака у броју 1 и 4—5/54, данас доносимо чланак другог Тихомира Деље:

Начин размене са иностранством више не одговара

Филателисти целог света врше међусобну размену марака. Овај начин попуњавања збирке врло је користан, јер се филателиста не излаже улагању у филателију већих финансијских средстава, а с друге стране је исто корисна, јер зближује филателисте целог света, а то је огроман допринос за јачање пријатељства међу народима. Како филателистичка размена има и пропагандни карактер, то је и за нас Југословене то врло важан фактор, те стога треба све учинити да се филателистичка размена развија што нормалније.

Неке земље приступале су ограничавању размене или чак потпуној забрани. Нећу да улазим у разлоге којим су се те земље руководиле, кад су ове мере предузеле, но једно је тачно да ове забране или ограничења нису доносиле предвиђене користи у развоју филателије, већ напротив само штету.

Колико је овај проблем актуелан, најбоље се види и по томе што се на конгресу у Лисабону 1953 од стране Међународне филателистичке федерације поставило ово питање. Бразилијански делегат, кога су овластиле све јужноамеричке националне филателистичке организације на конгресу у Ла Пазу захтевао је да се преко Уједињених нација настоји код оних влада, које су донеле забрану или ограничење да је скину и омогуће слободну размену, као што је то дозвољено часописима и другим стварима, а што све иде у прилог јачању пријатељства међу народима. Предлог је прихваћен и упућен и у том смислу упућена петиција Уједињеним народима.

Ми, филателисти, са своје стране трудимо се да докажемо, да се код нас филателија не спутава, као што и јесте, јер је либералнија од свих уредби, које је ма и једна земља која је увела ограничења, донела. Али од доношења уредбе, па до данас много шта је промењено, тако да она данас не одговара. Тако, под тачком 2 уредбе могло се послати по каталогу „Југофилателије“ марке ФНРЈ у вредности од дин. 300.— Тада је то било довољно, јер се могло послати скоро 10 разних серија, јер су номинале, па, према томе, и каталошка

вредност биле мале. Данас су велике номинале, па и у каталогу је још већа вредност, тако да се може послати највише 1—2 серије. Како је ово мучење и за нас и за иностраног партнера, колико то изазива кореспонденције и објашњења, тешко је описати. — Затим, у тач. 3, ако је серија преко 700 дин., не може се послати цела, већ у неколико писама, односно за неколико месеци или да се тражи молбом од „Југофилателије“ да одобри да се може одједаред послати цела серија. Зашто ово не упростити, јер кад се нешто може молбом, онда је једноставније то решити уредбом.

У тач. 4 каже се да се може послати најобичнији „масенваре“ ФНРЈ, чија је вредност за 100 комада дин. 10.— Ако се узме да је скупљање поништених марака права филателија, и код нас се чини много да се људи излече од скупљања поништених марака, тада се може рећи да Уредба није имала довољно увида у овој тачки, те би количину требало повећати а 300 комада.

Што се тиче курсирајућих марака, односно добротворних, да се могу слати, докле три месеца по изласку, исто не иде у прилог једној фер размени, кад се партнер мора остати 3 месеца без тих марака; а и у пропагандном смислу таква серија нема довољно ефекта.

Ако се постави питање да ли инострану размену треба и даље регулисати путем уредбе или не, мишљење филателиста било би да није потребно, но у колико би њено постојање било неопходно, тада би и Уредба требала бити измењена.

Приликом измене Уредбе треба имати у виду да састављати пошиљку марака према категоријама, односно како је то садашњом Уредбом регулисано у четири тачке, а на бази каталога „Југофилателије“, није срећно решење. Није срећно решење из тих разлога, што цене у каталогу „Југофилателије“ нису реалне, а са друге стране филателисти не мењају по каталогу „Југофилателије“, већ на бази каталога Цумштајн, Ивер, Скот, Гибонс и Михел. Због тога висина вредности једне пошиљке била би одређена не према динарима, већ према

поменути каталозима. Тако, ако би једна пошиљка смела по Цумштајновом каталогу да износи ЦФ. 50.—, тада би филателиста у висини овог износа био у могућности лако да решава врсту пошиљке, односно да ли жели само слати ФНРЈ или неке друге земље. Ова база би отклонила сметње које су до сада постојале у погледу слања комплетне серије чија је вредност велика.

Пошто велики део филателиста не жели да мења по каталогу, већ комад за комад, то би требало предвидети у Уредби да онај

ко у писму не врши задужење на бази каталога, може у једном писму послати 300 ком. обичних марака, тако да једна марка има највећу цену од лин. 2.— Овај начин размене врло је популаран у свету и практикују га велики број филателиста у свету. Како се оваке пошиљке шаљу обичним писмом, то је и поштарина јевтинија.

Крајње је време да СФЈ предузме потребне кораке код надлежних да се питање иностране размене регулише укидањем контроле или изменом постојеће Уредбе.

DRAGAN NOVAK

Filatelističke izložbe i smotre u FNRJ tokom 1953 godine

Iako se u prošloj godini u jačoj mjeri manifestovalo nezadovoljstvo i apatija u redovima organizovanih filatelista, broj održanih izložaba i smotra bio je brojčano jači od onih, održanih u 1952 godini. Prema podacima, koje sam uspeo prikupiti u stručnoj štampi, održane su slijedeće priredbe:

1) 4—12. IV. Druga lokalna izložba u Osijeku, koju je priredilo Hrv. filat. društvo u Osijeku (III). — Imala prigodni žig.

2) 12—19. IV. Požarevac: Lokalna izložba podružnice SFS (III).

3) 26. IV. Prebold: Prva pionirska smotra 14 vitrina (IV).

4) 28—29. IV. Črnomelj: Druga pionirska smotra povodom praznika OF (IV).

5) 1—4. V. Vršac: Propagandna smotra u izlogu (VI).

6) 1. V. Vukovar: Smotra podružnice FSH prigodom Prvog maja (IV).

7) V. Pula: Smotra podružnice prigodom Pulskog festivala (V).

8) 1—3. V. Nova Gorica: Smotra podružnice FZS u okviru izložbe lokalne priredbe, 9 vitrina (V).

9) V. Celje: Druga lokalna izložba podružnice FZS (III).

10) 9—10. V. Idrija: Smotra podružnice FZS (IV).

11) 11—18. V. Vršac: Smotra podružnice SFS u okviru Nedelje pošte (V).

12) 17. V. Čačak: Smotra podružnice SFS u okviru Nedelje pošte (V); 490 posjetilaca.

13) 23—26. V. Celje: Propagandna smotra u izlogu povodom Titovog rodendana (V).

14) 24. V. Beograd: Smotra društva „Evžen Deroko” za pionire (IV).

15) 24—25. V. Beograd: Smotra društva „Vračar” (IV).

16) 4—21. VI. Domžale: Smotra podružnice FZS (IV).

17) 21. VI. Šoštanj: Pionirska smotra niže gimnazije (160 kartona) i osnovne škole (90 kartona) prigodom zaključka školske godine (V).

18) 26—30. VI. Idrija: Omladinska smotra svih idriskih škola (IV).

19) 4—12. VII. Ljubljana: Propagandna smotra društva „Ljubljana” u okviru ljubljanskog festivala (V).

20) 5—7. VII. Beograd: Smotra podružnice SFS „Lovrenc Košir” u okviru proslave dana narodnog ustanka u Srbiji (V); oko 500 posetilaca.

21) 11—14. VII. Crikvenica: Lokalna izložba podružnice FSH prigodom proslave 60-godišnjice turizma u Crikvenici (III).

22) 19. VII.—2. VIII. Postojna: Prva lokalna izložba podružnice FZS (III); više hiljada posetilaca.

23) 25. VII.—2. VIII. Zagreb: Izložba FSH povodom esperantskog kongresa (III). — Imala prigodan žig.

24) 2. VIII. Kruševo: Smotra podružnice iz Prilepa prigodom proslave 50-godišnjice Ilindenskog ustanka (IV); 22 vitrine. — Imala prigodan žig.

25) 22—30. VIII. Idrija: Smotra podružnice FZS u okviru Idrijskog tjedna (V); oko 5.000 posjetilaca.

26) 6—7. IX. Nova Gorica: Lokalna izložba podružnice FZS povodom proslave primorskih brigada NOV (III).

27) 15—17. IX. Valjevo: Smotra podružnice SFS prigodom IX godišnjice oslobođenja Valjeva (IV); 11 vitrina, 990 posjetilaca.

28) 1—7. X. Novi Sad: Lokalna izložba podružnice SFS povodom proslave stogodišnjice pošte u N. Sadu (III). — Imala prigodan žig.

29) 28—30. XI. Zadar: Prva lokalna izložba podružnice FSH (III). — Imala prigodan žig.

30) 29. XI. Titov Veles: Smotra podružnice SFM povodom proslave Dana republike (IV); oko 2.500 posjetilaca.

31) 29—30. XI. Zagreb: Izložba HFD povodom proslave Dana republike (III).

32) 29. XI.—6. XII. Pančevo: Lokalna izložba podružnice SFS povodom proslave 800 godine grada Pančeva (III). — Imala prigodan žig.

33) XI. Bled: Okrajna filatelistična razstava (III).

34) 29. XI. Hrušćica pri Jesenicah: Smotra povodom proslave Dana republike (IV).

Grupisanje priredaba: I = zemaljske izložbe; II = republičke izložbe; III = lokalne izložbe društava (podružnica); IV = samostalne smotre; V = smotre u sklopu drugih priredaba i izložbi; VI = propagandne smotre u izložbama.

Prema toj grupaciji otpada od 34 priredbe na: II — 1; III — 11; IV — 12; V — 9; VI — 1.

Prema republikama otpada na Srbiju 11, Hrvatsku 7, Sloveniju 14 i Makedoniju 2.

Uporedni pregled priredaba od 1945 do 1953 daje ovu sliku:

Godina	I	II	III	IV	V	VI	Svega
1945	—	—	—	—	—	—	—
1946	—	—	1	—	1	—	2
1947	—	—	—	1	1	—	2
1948	—	—	—	1	1	—	2
1949	—	—	2	5	3	1	11
1950	—	1	9	3	4	7	24
1951	—	2	8	14	4	1	29
1952	1	2	6	7	2	9	27
1953	—	1	11	12	9	1	34
Svega:	1	6	36	48	35	19	130

Pregled prema republikama:

Godina	Srbija	Hrvatska	Slovenija	B. i H.	Makedonija	Zona B
1945	—	—	—	—	—	—
1946	—	2	—	—	—	—
1947	—	1	1	—	—	—
1948	—	1	1	—	—	—
1949	—	2	8	—	—	1
1950	4	8	10	2	—	—
1951	11	5	12	—	1	—
1952	6	10	7	2	1	1
1953	11	7	14	—	2	—
Svega:	32	36	52	4	4	2

Gornji podaci nisu apsolutno tačni. Iako je ta statistika vrlo važna za prosuđivanje aktivnosti organizovane filatelije, još se uvijek ne posvećuje potrebna pažnja objavljivanju podataka u saveznim glasilima. U interesu je saveznih društava i povjereništava, da insistiraju da se o svakoj njihovoj priredbi objave u kratkim crtama slijedeći podaci: tačna oznaka datuma trajanja; svrha zbog koje je priredba održana; broj vitrina, odnosno za grupe V i VI

broj albumskih listova; broj posjetilaca za grupe I—IV; da li je vršena ocjena izložaba i na koji način.

U 1953 godini skoro se podvostručio broj lokalnih izložaba i samostalnih smotra. Prema broju održanih priredaba vodi stalno Slovenija, dok su se Srbija i Hrvatska skoro izjednačile. Slabe rezultate bilježe Bosna i Hercegovina i Makedonija. Među društvima ističu se: „E. Deroko“ i „Vračar“ u Beogradu, Celje, Crikvenica, Čačak, Domžale, Idrija, Kopar, „Ljubljana“ u Ljubljani, Nova Gorica, Novi Sad, Osijek, Pančevo, Postojna, Valjevo, Veles, Vršic, Zadar i „Hrv. Filat društvo“ u Zagrebu. Prošle godine bilježimo simpatičnu aktivnost omladinaca i pionira. Održane su 4 priredbe, a „E. Deroko“ posvetio je svoju smotru pionirima. Mnoga društva koja postoje mnogo godina i imaju veliki broj članova, posve su zatajila i ne priređuju ni izložbe ni smotre. Uprava SFJ postavila je sebi na prvoj redovnoj skupštini i suviše optimističan zadatak, koji se s obzirom na objektivne poteškoće ne mogu realizovati. Ali uprave republičkih saveza morale bi svakako daleko više pažnje posvetiti ovom pitanju i poduzeti u granicama mogućnosti sve, da se ojača aktivnost njihovih društava. Upravo u momentu, kad nezadovoljstvo i apatija zauzima sve veći mah, izložbe i smotre su najbolji lijek za podizanje aktivnosti i sticanje novih članova, pravih filatelista.

BRAN NOVAKOVIĆ

Dopune katalogizaciji predratnih celina Jugoslavije

Pre godinu dana u „Filatelisti“ objavio sam na strani 91—93 i 131—134 (br. 5—6 i 7/53) pod naslovom „Definitivna katalogizacija celina predratne Jugoslavije“, nastavak na započeti rad D. Novaka u predratnom „Filatelisti“. Time je bila zaokružljena jedna celina — kataloška postava naših predratnih celina. U tome času nisam hteo da nadopunjujem Novakovu obradu, nego sam krenuo od mesta gde je on stao, pa nastavio sve do dana kad je prestala da postoji država tj. do okupacije. Taj nastavak obrade bio je inkompatibilansa dopunama iz razloga manje više didaktičkog, a sa druge strane dopune nisu iziskivale nikakvu hitnost, nasuprot završetku same obrade. I ne samo što su kod Novakovog dela obrade potrebne izvesne dopune, nego je i moj nastavak potrebno dopuniti, a u vezi sa iskrslim materijalom, koji je neke stvari mnogo podrobnije rasvetlio, kao i usled niza težih štamparskih propusta. Sve dopune držaće se obrade, kao kostura na koji dodajemo ono što je novopronađeno ili nije u dovoljnoj meri razrađeno, a zahteva da bude u toj širini analizirano kako po važnosti, tako i po samoj širini obrade.

Hrvatska

Kod dopisnice br. 16 danas smo u mogućnosti da razlikujemo 3 boje papira: ružičastu, smeđu-ružičastu i mrku.

Slovenija

Dopisnica br. 3 pokazuje varijacije i to kod vrednosti oznake od 15 para, koja ide u prelivima od svetlo do tamno-smeđe boje.

U svojoj knjizi „naše marke, biljezi i celine“ N. Rukavina pokušao je da obradu i ostalih pošt. vrednosnica. Kod Hrvatske i Slovenije ni meni nije više poznato od onoga što je on izneo; jedino kod pošt. otpremnog lista mogli bismo da ga dopunimo:

Pošanski otpremni list, i to u dve veličine: veći ultramarin i manji plav. Vrednosne oznake su proporcionalne veličini i predstavljaju tadašnju taksenu marku od 10 para (Kraljevstvo SHS), dok je prodajna cena bila 20 fil.

Kod izdanja za Rijeku i Istru (tada Julijsku Veneciju) do danas nema nikakvih dopuna onome što je izneo Rukavina.

Videli smo austrijske celine u Sloveniji i Dalmaciji frankirane verigarima, kako

i Rukavina pominje, ali bilo je sličnih interesantnih kombinacija i na drugim mestima. Ručne pretiske SHS u Dalmaciji, koje on pominje, nažalost do danas nismo videli.

U pogledu Baranje, nisam imao prilike da igde nađem obradu. Rukavina konstatuje da je „bilo natisaka”. Ja raspoložem jedino zatvorenim dopisnicama i to: od 20 fil. mrka, od 10+3 fil. (ratna 1914/15) narandžasta i 6+2 fil. (ratna 1914/6) plava, — sve tri pretiskane s tekstom u luku „Baranja” i ispod toga u 2 reda „50/file-ra”, sve na mađarskom jeziku i u crvenoj boji pretiska. Jako bi me veselilo, kad bi se pojavila i jedna obrada Baranje, jer do sada nismo imali sreće da vidimo bilo šta pisano o celinama Baranje.

Izdanja celina za Bosnu i Hercegovinu, može se reći, dosta su precizno obrađena; ali ipak ima propusta.

4 A. Prisiljeni smo na ovu numeraciju, jer nigde na drugom mestu nismo u stanju da smestimo ovaj **zaseban broj**. Do sada je samo bila poznata dopisnica od 10 helera svetlocrvena sa natpisom „Carte postale”, a vrednosna oznaka nosi pretisak: gore, „Država SHS”, a dole „Bosna i / Hercegovina”, sa likom ratnika (br. 4). Međutim, preštampana je na isti način i dopisnica u crvenoj boji s tekstom „Carte postale”, a koja ima za **vrednosnu oznaku od 10 helera vodopad Plive na Jajcu**. Koliko mi je poznato ova celina (br. 4 A), koja je bila do sada neobjavljena, predstavlja i najređi komad među celinama predratne Jugoslavije.

Celina br. 11 pojavljuje se u 2 boje papira: u smeđoj i sivoj.

Dok u Novakovoj obradi nisu pominjane ostale celine, Rukavina konstatuje za Bosnu i Hercegovinu: „Poštanske su doznačnice i tovarni listovi bili obični formulari”.

Evo šta je meni poznato od ostalih vrsta poštanskih celina, preštampanih 1918 do 1920 godine:

1. Primka (telegrafska) izdanja 1916 god. u crvenoj boji s vredn. oznakom Jajce od 10 helera i pretiskom gore u 2 reda, od kojih prvi u krupnim slovima „DRŽAVA SHS”, a drugi u sitnoj štampi

„Bosna i Hercegovina” i dole između vrednosti „1918”. Pretisak je u crvenoj boji.

2. Karta s poštanskim nalogom, nosi vredn. oznaku ratnika od 10 hel. u crvenoj boji. Pretisak crn, i to u gornjem delu dvoredan; prvi red čini reč „KRALJEVSTVO”, a drugi, deblja vodoravna crta, dok je u donjem delu opet dvoredan, i to od reči „Srba, Hrvata i / Slovenaca”.

3. Poštanska propratnica s vredn. oznakom u plavoj boji, koja ima za sliku biv. bosanski grb (ruka s mačem), a vrednost 8 hel. Pretisak je crn u gornjem delu trorednog prvi red s krupnijim slovima — „KRALJEVSTVO / Srba, Hrvata / i Slovenaca”, a dole u sredini nova vrednost „12 h”.

4. Poštanska prištednica s vredn. oznakom Jajce u crvenoj boji u vrednosti 10 hel. Pretisak samo u gornjem delu vredn. oznake u crnoj boji, troredan: prvi red u krupnim, drugi i treći red u sitnim slovima „KRALJEVSTVO / Srba, Hrvata i / Slovenaca”.

Zajednička izdanja

Br. 11 javlja se u 2 vrste papira: smeđežučkastom i ružičastožučkastom, dok vrednosna oznaka pokazuje prelive od tamne ka svetloj boji.

Osobenost: U reči „POSTALE” slovo „E” okrnjeno, bez gornje horizontalne crtiце „E”.

Br. 12 ima interesantnu osobenost: poznati su dvostruki pretisci.

U Novakovoj obradi treba ispraviti mere kod 2 broja: kod 6 a umesto 36 tekst je dug 34,5 mm, a kod br. 14 a tekst je dug 24,5 mm.

Br. 14 a i 14 b pokazuju varijacije preliva boja kod vredn. oznake, kao i kod boja papira — od žućkastocrvenkaste ka žućkastosmeđoj.

Osobenosti kod br. 14 a: U reči „KRALJEVINA” slovo „E” deblje, a i u reči „Jugoslavija” slovo „a” deblje. Postoje i druge manje razlike kod slova.

15 b. pokazuje dve varijacije boje papira: smeđežučkastu i crvenožučkastu.

Kao interesantnost svoje vrste, koja je usledila 1932 godine usled povišenja tarife sa 50 na 75 para za dopisnice u unutrašnjem prometu, napominjem upotrebu br. 13 dofrankiranog sa 0.25 d. markom, jer su uglavnom bile upotrebljavane dopisnice 14 a i 14 b dofrankirane s markom od 0.25 d., — jer je br. 13 bio utrošen.

Kod br. 16 srećemo 3 vrste papira: žućkast, smeđ i crvenkast, a vrednosnu oznaku u prilivu od tamne na svetlu boju.

Br. 20 ima 2 boje papira: svetlo i tamno-žučkast.

Br. 21 pokazuje iste boje papira kao i br. 20.

I kod br. 22 nalaze se 2 boje: ružičasta i smeđe-žučkasta.

Kod celine br. 27 (podbroj 1, 2, 3) postoje 2 nijanse štampe: sivo-zelena i maslinasto-zelena.

Br. 29 (sa svojim podbrojevima 1, 2, 3) ima prelive kod vredn. oznake od svetle do tamne nijanse.

Br. 32 i 35 nemaju znatnih varijacija, dok br. 33 pokazuje česta variranja boja (kod svih podbrojeva).

Kod IV i V izdanja dopisnica sa slikama imamo sledeće dopune, odnosno ispravke: kako štamparskih, tako i sopstvenih grešaka (dopuna ranijeg popisa).

Direkcija Beograd

4. Kod ove dopisnice otkrili smo razlike između IV i V izdanja. Dok je slovo „U” u reči „univerzitet” kod IV izdanja malo, kod V izdanja je ispravljeno, u duhu pravopisa, na veliko slovo „U”.

26. Beograd, Gradske zidine.

27. Beograd, Beogradska tvrđava — Nebojša kula.

Ova 2 broja ispala su greškom pri štampanju, iz prošlog popisa).

30. Beograd, Kalemegdan (kapija princa E. Savojskog), dok još dodati deo „pogled na Zemun” brisati, jer se Zemun ne vidi na toj slici.

35. Beograd—Kalemegdan (stepenište).

Direkcija Zagreb

19. Fužine (levo četinar).

70. Fužine (Gorski kotar). Ova slika je konačno pronađena, dok je ranije postojala samo sumnja u nju.

Direkcija Ljubljana

53. Okolina Maribora Slov. Gorice.

60. Maribor (u pozadini toranja crkve), poznat samo kao probni otisak.

61. Velika Planina (Slovenija).

62. Prisnik, Križ, Križko jezero sa vrha Triglava (Jul. Alpe).

63. Ljubljana (nebotičnik).

Br. 61 i 62 su novootkriveni, dok se na br. 63 i ranije sumnjalo da postoji.

Direkcija Skoplje

Kod br. 22 u IV izdanju vidimo malo „s” u reči „sv”, dok kod V izdanja stoji veliko „Sv”. (Jovan Bigorski).

Ovde moram da priznam jednu svoju grešku. Br. 39 Golubac nema ničeg zajedničkog sa Golupcem (stena snimljena iz blizine), pošto raspolazem sa obe celine u V izdanju. Dakle, ispravka glasi:

44. Golubac (stena snimljena iz blizine).

Direkcija Novi Sad

7. Nova Sad (ulica, desno drvo).

Direkcija Sarajevo

5. Sarajevo, Ulica (bula).

32. Manastir Sv. Trojice, Ovčar.

Pod br. 33 treba da postoji još jedan snimak manastira Sv. Trojice, Ovčar.

Direkcija Split

31. Split (napred čamci i jedrenjaci, a u pozadini trg).

32. Brela, Makarska rivijera.

Ove dve dopisnice bile su nam do sada nepoznate.

Direkcija Cetinje

14. Kotor (Boka).

22. Trsteno (levo kaktusi).

29. Vezirov most kod Podgorice.

31. Dubrovnik (Kneževa palata).

32. Boka Kotorska (levo put).

33. Njegošev grob, Lovćen.

34. Mlini.

35. Prokletije.

Br. 31—35 poznati su samo kao probni otisci.

Kod III, IV i V izdanja imamo probne otiske, koji se od oka razlikuju od originala, što nemaju vrednosnu oznaku. O njima sam pisao u „Filateliji” br. 6/54.

U ovim dopunama nastojao sam da popunim onaj nesklad, koji je nastao, tako da su neke naše celine do detalja ispitane, dok su druge bile samo generalno pomenute. Ujedno sam popunio i novopronađenim stvarima ove dopune.

Na kraju da pomenem i postojanje eseja dopisnica predratne Jugoslavije. Meni su do sada jedino poznati eseji „Filakovac” iz 1953 godine, rađeni u Pragu. No o tome biće reči drugi put!

ПРЕТПЛАТНИЦИМА!

ШАЉИТЕ ПРЕТПЛАТУ ЗА ЧАСОПИС
„ФИЛАТЕЛИСТУ“! СЛАЊЕ ЈЕ
ОБУСТАВЉЕНО СВИМА КОЈИ СУ
ДУЖНИ ПРЕКО 100 ДИНАРА

Poštanska služba i marke Izraela pre zvaničnih izdanja od 16 maja 1948

Kao i u celom filatelističkom svetu, marke Izraela nalaze dosta interesenta i u našoj zemlji; stoga će biti zanimljivo upoznati naše filateliste i sa jednim u Jugoslaviji, a i u drugim zemljama, nepoznatim faktom, da je pre zvaničnog izdanja maraka država Izrael, u postajanju, imala i neka provizorna izdanja. Ovaj period, kad su izdavane te provizorne marke, bio je kratak, ali bujan po interese filatelista u Palestini, po obilju materijala i po velikom interesu za te provizorije, koji još ni danas nije ni najmanje popustio, — naprotiv, koji se proširio i na inostranstvo, te izazvao, naročito u Americi i Švajcarskoj, najveće interesovanje, proizročivši i opšte povećanje cena ovih zanimljivih istorijsko-filatelističkih objekata.

U godini 1947 donose Ujedinjene Nacije zaključak o stvaranju jedne jevrejske i jedne arapske države u Palestini, na dotadanjem mandatskom području, kojim su upravljali Englezi od svršetka Prvog svetskog rata. — 13 aprila 1948 mandatska vlast objavljuje službeno da ukida svaku poštansku službu, — makar da se nije striktno respektovao taj datum.

Pisma koja od toga dana odlaze u inostranstvo, pa sve do meseca juna te godine, pošte u inostranstvu ne dostavljaju adresatima tih pošiljaka, nego ih vraćaju u Palestinu pošiljaocima. Mnogi Jevreji i jevrejske međunarodne organizacije širom sveta vrše svoja dopisivanja putem Jevrejske agencije (JEWISH AGENCY), putem turističke agencije PELTOURS, a iz Amerike preko avionskog saobraćajnog društva C. S. AIRLINES NEW YORK — LYDDA adresovana na FLET MAIL OFFICE u Haifi. — Haifanska stanica za primanje pisama iz Amerike prestaje s radom 29 juna, kad je već u punom jeku vršena poštanska služba ministarstva pošta novostvorene države Izrael. — 15 maja 1948 proklamovana je država Izrael na svečanoj sednici provizorne vlade u Jerusalimu.

Kako je napred rečeno, mandatska vlast, očigledno da stvori poteškoće novostvorenoj državi, ukida svaku poštansku službu već 13 aprila i tako nastoji da spreči svaki kontakt između gradova, sela i naselja u zemlji i stvori pometnju i razne saobraćajne teškoće. Nove vlasti i patriotski pojedinci brzo se snalaze u tom saobraćajnom bezvlašću i počinju organizovati poštansku službu. Usled topografskih i drugih, a uglavnom jevrejsko-arapskim ratom izazvanih poteškoća, ta po-

štanska služba poprima razne i nesistematske oblike, te svaki kraj, prema svojim prilikama, uredi poštanski saobraćaj:

SAFED (CVAT) U Galileji, u planinskom, jedva pristupačnom kraju zemlje, uspostavlja kontakt s ostalim krajevima preko stare jevrejske kolonije ROŠ PINA, te na brzinu štampa marke običnim safedskim, starinskim strojem za štampanje verskih knjiga. Zbog nedostatka markiranog papira, tamošnji mestni komitet nalazi u nekoj papirnici veću količinu plavkastih koverata, te ih naopačke (s unutarnje strane) preštampava imenom mesta i cenom. Marke se seku i njima se frankiraju pisma, koja se bojnim kolima, kroz obostrane ratne linije, prevoze u Haifu, a odatle dalje, gde su upućena. Naklada tih maraka nije poznata, ali je vrlo malena, te se pisma, frankirana tim markama, prodaju danas komad po 30 funti i skuplje. Veličina marke nešto malo prelazi dimenzije današnjih jugoslovenskih maraka u tečaju, Gumeni žig, kojim su žigosana ta pisma između aprila i 16 maja, ima normalan okrugao oblik, a boja je crvenkasta.

NAHARIJA, pored mora, između libanske granice i Haife, potpuno je, u to vreme, izolovana tačka, okružena sa svih strana arapskim naseljima i izvrgnuta stalnim napadima arapskih gerilaca. Veliko napredno naselje, upravo je jedan vrtini grad i morsko kupalište, nema mogućnosti izdavanja nekih svojih provizornih maraka, pri izbijanju neprijateljstava sa Arapima i prestajanju mandatske pošte. Pisma iz Naharije se žigošu duguljastim gumenim žigom, u kome se tvrdi da pošiljka putuje motornim brodom u Haifu, a odande da se uputi dalje za gde je adresovana. Taj duguljasti žig služi nekoliko desetaka dana, da ga posle naslede naharijske marke u nekoliko boja i vrednosti, u posve jednostavnoj i skoro neukusnoj štampi. Tu se već pojavljuje tendencija filatelističke špekulacije utoliko, što se te marke izdaju i u obliku blokova. Inače su i provizorije toga mesta sečene, a ne perforisane.

Prva, pre 80 godina osnovana kolonija, a danas veliko i napredno mesto RIŠON LECION (Prva u Cionu) štampa u blokovima po 20 maraka svoje prve marke. Slika prikazuje borca s puškom i zavitlanom zastavom. Marke na pismima dobijaju žig mestne pošte. Pisma se prenose autobusima za opći saobraćaj. Postoji samo jedna marka od 10 milima. Marke su

rezane i zupčane. Autobuska preduzeća, koja prevoze i poštanske pošiljke, pisma i pakete, lepe na pisma cedulje u veličini naših tramvajskih karata; na toj cedulji beleži vozar koliko je naplatio poštarine i stavlja svoj paraf. Te vinjete tretiraju se kao filatelistički materijal, te ih, naročito u Izraelu, sakupljaju i dobrim cenama otkupljuju. Nema ih mnogo, jer se ispočetka nisu smatrale filatelistički interesantnim.

TIBERIADA, NAHALAL i AFULE sudeluju na svoj način u odvijanju poštanskog saobraćaja. Izvesne zaplenjene zalihe mandatskih maraka u tim mestima prešampavane su gumenim žigovima, obično ljubičastom bojom. Preko marke označeno je mesto na jevrejskom jeziku, kao kod svih provizornih izdanja. Nominala je ostajala ista kao što je bila u doba mandata. Ima ih 7 ili 8 vrsta, prema tome koliko ih se zateklo, kad su Englezi napuštali službu. I ova mesta u Galileji bila su upućena da se u poštanskom smislu pomognu prema svojim lokalnim sredstvima u to vreme.

JERUSALIM, posve otcepljen i sa svih strana opsednut od Arapa, izdao je u to vreme 2 serije po 3 marke, upotrebivši klišeje, koji su ranije služili kao zadnje izdanje maraka Narodnog fronta (KEREN KAJEMET LEISRAEL). To je duguljasta marka vertikalnog oblika, a slika marke je geografska karta Palestine s ucertanim granicama jedne i druge države. Serije se sastoje iz 3 vrednosti u svetlo-smeđoj, plavoj i tamno-smeđoj boji, a nominala im je 5, 20 i 50 milima. Na tim markama, prvobitno predviđenim kao dobrotvornim u korist Narodnog fonda, štamparskom mašinom otšampana je reč „DOAR” (pošta) i vrednosna oznaka. Prvo izdanje ima naštampan novi tekst razmaknut u gornjoj i donjoj polovini, a drugo je izdanje s tekstom nerazmaknutim u donjoj polovini. Drugo izdanje štampano je, pošto je prvo, naročito od filatelista, brzo razgrabljeno, a vrednost od 5 mila štampana je i treći put, pošto je ta, najmanja vrednost, ponajviše na šalterima kupovana. Svaka vrednost štampana je u arcima po 20 komada. Zadnje izdanje (dakle treće) vrednosti od 5 milima, bilo je zamenjeno novim službenim izdanjem, usled čega se tih maraka dosta malo našlo u rukama filatelista i špekulanata, pa im se cena postepeno popela na fantastičnu visinu. Arci od 20 maraka te vrednosti od 5 mila prodaju se danas po 100 i više funti.

TOHU VA BOHU otšampao je jedan filatelistički trgovac u ono vreme na jednoj maloj količini mandatskih maraka. Kako je to vreme bilo, u filatelističkom smislu, posve haotično, — rat između Jevreja i Arapa još je besneo i odigravale se svakojake avanture među odašiljaocima i primaocima pisama sa provizornim

markama, — taj trgovac nije propustio priliku otposlati i primiti uredno žigosana pisma sa tim svojim izdanjem maraka. I ta pisma mnogo su cenjena i dobro plaćena.

Valja još spomenuti da je francuski konzulat, u to vreme u opsednutom Jerusalimu, upotrebio po 2 vrednosti tada aktuelnog izdanja francuskih maraka, i snabdeo ih lepo otštampanim imenom Jerusalima i vrednosti. I pisma sa takvom frankaturom plaćaju se danas, u celom svetu, fantastično visokim cenama. Postoje dve naklade tih jerusalimskih francuskih izdanja iz vremena okupacije.

Za sve ostale krajeve Izraela, a naročito za one najgušće naseljene, postojale su provizorije od oko 80 vrsta. To su starija i novija izdanja dobrotvornih maraka po 10 milima, izdana od Zemaljskog fonda KEREN KAJEMET. U Tel Avivu i Haifi, 2 maja 1948 preuzima MINHELET HAAM (Samovlade naroda) sve zalihe dobrotvornih maraka, koje su se nalazile kod Keren Kajemeta. Na brzinu se jedan deo tih maraka prenosi u Haifu, da dobije okrugao štampan žig DOAR crne boje, dočim veće količine ostaju u Tel Avivu, da budu snabdevene gumenim ljubičastim ili crvenim žigom dosta primitivnog izgleda. Taj posao obavljaju hiljade školske dece. Žig se udara na svaku marku; deca obavljaju taj posao najbržim tempom, ne pazeći na koje će mesto na licu marke udariti žig DOAR. Tako se kod tog provizornog izdanja vidi puna primitivnost zbog tih tako udaranih pretisaka. Te marke, pored tel-avivskih pošta, dobijaju sve pošte na prostoru između Tel Aviva i Nazareta, ali bez Nazareta, koji u to vreme još nije bila zauzela jevrejska vojska. Na tom području ima oko 80 poštanskih ureda. Žig je za sve pošte istog oblika: okrugao, s natpisom MINHELET HAAM preko sredine, a u untarnjem krugu je reč DOAR; u donjem delu kruga je ime mesta u kome je pismo predato. Žig je bez datuma. Dakle, pored ljubičastog, ili mnogo redeg crvenog, pretiska DOAR na samoj marci, kojim je dobrotvorna marka pretvorena u poštansku nalazi se i okrugli, obično crn, žig sa DOAR.

Filatelisti, ne obzirući se na razne ratne opasnosti, okupirani su slanjem mnogobrojnih pisama sa raznim izdanjima ovih provizornih maraka. Mnogi ih šalju, — u dokaz potpune ispravnosti, — preporučeno; šalju se pisma sva oblepljena takvim markama, često s kompletnim serijama. Prema malim raspoloživim zalihama još kod Keren Kajemeta, ima među preuzetim vrstama pojedinih izdanja, kod kojih su zalihe već postale male.

Haifanska izdanja bila su malobrojnija i, prema tome, pisma s tim markama mnogo su više cenjena.

Moram upozoriti na jedno naročito kerren-kajemetsko izdanje kasnijih provizorija, koje prikazuju u deset raznih mesta u Evropi, gde su Jevreji pod najtežim prilikama živeli i delovali. U tome izdanju ima jedna marka i beogradsku jevrejsku mahalu na Doréolu, pa je ta marka među ovim izraelskim provizorijama naročito za naše filateliste interesantna.

To telavivsko-haifansko izdanje provizorija zbog svoje osebnosti i šarenolikosti, zbog okolnosti pod kojom je izdano, s obzirom i na slučajnosti pretiska DOAR u ljubičastoj ili crvnoj boji (da li je izdanje telavivsko ili haifansko) postalo je mnogo tražena roba u Izraelu, a zadnjih godina naročito traženo i visoko taksirano u Americi, gde postoje čitave organizacije filatelista, koji specijalno obrađuju filateliju Izraela za period provizornih maraka, do 16 maja 1948, kad se pojavljuju prve oficijelne marke DOAR IVRI (pošta jevrejska).

Marke skinute s pisama mnogo su jevtinije od onih na pismima, ali nežigosane provizorije, zadnjih godina mnogo se tra-

že i postizavaju na aukcijama u Izraelu visoke cene.

Postoje mnogi falsifikati ne samo maraka, već i žiga DOAR, i jednog i drugog izdanja. Međutim, ima i valjanih ispitivača, koji su dorasli falsifikatorima i njihovim patvorinama.

Za ove provizorne marke postoje dobri i pregledni katalozi, od kojih je jedan izdat od najboljih poznavalaca provizorija Dr. Hekstera, trgovca maraka u Haifi, i najautoritativnijeg filateliste u Izraelu za sve marke, koje su ikada upotrebljavane ili štampane na području Palestine i današnje države Izraela, visokog poštanskog zvaničnika Lahmana. — Drugi izdavač kataloga tih maraka, kao i svih izdanja maraka Izraela je Inž. Simon u Tel Avivu; interesenti mogu se na njega obratiti ili na trgovca maraka Henrik Zwia-Glücku u Tel Avivu, u ulici Neza. — Katalog Hexter-Lahman izdalo je americko izdavačko preduzeće ISRAEL PALESTINE PHILATELIC SOCIETY OF AMERIKA u Njujorku.

ДИМИТРИЈЕ ЈАНИЋИЈЕВИЋ

Поштанска служба у Србији пре 85 година

Данас нам изгледа сасвим просто и природно кад видимо писмоношу, који нам доноси писма. Некад, међутим, то није било тако. Писма и аманети су слати или преко познатих лица или преко нарочитих људи, који су се бавили преносом поште (сахије). С економским развојем Србије развијао се и поштански саобраћај у Србији: формирала се посебна служба да њим руководи; установљава се редовна поштанска служба; одређена је тарифа по којој се наплаћивало за пренос писама, аманета и других пошиљака, као и за превоз путника; уведене су затим и поштанске марке. Седамдесетих година прошлог века у Србији имамо прилично развијену везу између појединих крајева.

Из календара „Космај“ за 1869 годину (штампаног у Београду) доносимо прописе о поштанској служби онога доба; ту су наведена места, у којима је била званично установљена пошта, правац и време обављања поштанског саобраћаја, прописане таксе за пренос писама, пакета и аманета, као и за путовање људи. У препису нису чињене никакве измене у правопису.

О ПОШТИ

ПОШТА СА ПИСМИМА и пакетима до по оке, званичном до две оке, из Београда одлази сваки дан у 7 сати после подне, и

носи писма и пакете у ова поштанска места: Алексинац, Бања, Брзан, Брза Паланка, Ваљево, Гроцка, Зајечар, Јовановац (Шупељак), Кладово, Кнежевац, Крагујевац, Крушевац, Лозница, Мајданпек, Г. Милановац (Деспотовица, Брусница), Д. Милановац, Мишљеновац, Неготин, Нересница, Обреновац (Палез), Параћин, Пожаревац, В. Плана, Ржана, Сараорци, Смедерево, Уб, Ужице, Шабац, Јагодина, Ђуприја.

Из свију ови поштански места пошта полази сваки дан; а само трипут у недељи дана пошта полази из ови поштански места: Градиште Вел., Ивањица, Карановац, Пожега, Рача кар., Рашка, Свилајнац, Студеница, Текија, Трстеник.

За поштанска места, из који пошта путује трипут преко недеље, из Београда одnose се писма и пакети понедељником, средом и суботом за Вел. Градиште, Рашку и Студеницу; — понедељником, средом и петком за Карановац, Текију и Трстеник. — За Ивањицу и Пожегу недељом, уторником и четвртком. — За Рачу (карант.) уторником, петком и суботом за Свилајнац.

ПОШТА АМАНЕТНА из Београда одлази у 8 сати изјутра недељом, уторником, средом и петком, а аманете носи:

1. Недељом, уторником и петком за поштанска места: Алексинац, Брзан, Гроцка, Јовановац, Параћин, Плана Вел., Сараорце,

Смедерево, Јагодина и Ђуприја. — Из ови поштански места донесу се аманети у Београд недељом, уторником и четвртком у вече.

2. Недељом и уторником носе се из Београда аманети за Ивањицу, Крагујевац, Милановац Гор., Пожегу, Свилајнац и Чачак; а из ови поштански места донесу се аманети у Београд четвртком у вече.

3. Недељом носе се аманети из Београда за Бању, Зајечар, Карановац, Књажевац, Крушевац, Рашку, Ржану, Студеницу, Трстеник и Ужице, а из ови поштански места аманети приспу у Београд недељом.

4. Уторником носе се аманети из Београда за Брзу Паланку, Градиште В., Кладово, Мајданпек, Милановац Дон., Мишљеновац, Неготин, Нересницу, Пожаревац и Текију; — а из ови места приспу аманети у Београд недељом у вече.

5. Средом се носе аманети из Београда у Ваљево, Лозницу, Митровицу, Обреновац, Рачу (карант.), Уб и Шабац; а из ови поштански места донесу се аманети у Београд петком по подне.

Аманети и пакети приватни тежи од по оке, а званични тежи од две оке предају се пошти у Београду на дан пре то јест у очи дана поласка поште аманетне, и то званични до подне а приватни до 4 сата по подне.

ТАКСЕ ПОШТАНСКЕ НА ПИСМА И ПАКЕТЕ тешке до 5 драма 20 пара, после за сваки 5 драма тешке по 20 пара. На ствари под прекрштеним завитком, тешке до 10 драма 10 пара, до 40 драма 20 пара, до 100 драма 30 пара, до 200 драма 1 грош. Таксе на писма за обичне и приватне рецепсе и на ствари под прекрштеним завитком, пла-

ћају се поштанским маркама, ако и оне за писма плаћа пошиљатељ.

На аманете у злату такса је на 1 до 1000 гроша по 8 пара на сваку стотину гроша, — на суме од 1001 до 15.000 гроша по 6 пара на сваку стотину гроша, — а на суме веће од 15.000 гроша по 4 паре на сваку стотину гроша. А на аманете у сребру такса је од суме до 1000 гроша 20 пара од сваке стотине гроша; од 1001 до 15.000 гроша по 15 пара на сваку стотину, а на суме веће од 15.000 гр. по 10 пара на сваки сто гроша.

Још толико таксе наплаћује се ако се аманет поштанским путем шиље даље од 20 сати.

Такса поштанска на писма која дођу неплаћена, на штафете, аманете и за путовање поштом, плаћа се зечећим новцем по новчаној тарифи у чаршиском течају.

О ПУТНИЦИМА

Где год иду поштанска кола, моћи ће путници на њима путовати, иначе на поштанским коњима.

За путовање на поштанским двоколицама плаћа се по 2½ гроша на сат у време редовног поласка; а ван поштански часова 4 гроша.

На поштанским колима у време редовног поласка по 3 гроша, а у ванредно по 4 гроша на сат плаћа се за свако место у колима.

Деца испод 4 године неплаћају ништа ако и родитељи могу у крило држати, а деца преко 4 до 10 година плаћају половину таксе. — Сваком путнику дозвољено је да до 10 ока од своји ствари може собом понети, ако ли више пртљага носити жели, мора пошти предати.

Dani puštanja u tečaj prvih maraka u Evropi

ALBANIJA	5. V. 1913	IKARIJA	8. X. 1912
AUSTRIJA	1. VI. 1850	IRSKA	17. II. 1922
BAVARSKA	1. XI. 1849	ISLAND	1. I. 1873
BADEN	1. V. 1851	IST. RUMELIJA	1880
BELGIJA	1. VII. 1849	ITALIJA	14. II. 1861
BERGEDORF	1. XI. 1861	JONSKO OSTRVLJE	15. V. 1859
BOSNA I HERCEGOVINA	1. VII. 1879	JUGOSLAVIJA	XI. 1918
BRAUNŠVAJG	1. I. 1852	KAVKASKE DRŽAVE	1923
BREMEN	10. IV. 1855	KARELIJA	31. I. 1922
BUGARSKA	13. V. 1879	KARPATSKA UKRAJINA	15. III. 1939
VATIKAN	1. I. 1852	KRIT	1. III. 1900
VELIKA BRITANIJA	6. V. 1840	LETONIJA	19. XII. 1918
VIRTEMBERG	15. X. 1851	LIBEK	1. I. 1859
GIBRALTAR	1. I. 1886	LIHTENŠTAJN	29. I. 1912
GRČKA	13. X. 1861	LITVA	27. XII. 1918
DANSKA	1. IV. 1851	LUKSEMBURG	10. IX. 1852
DANCIG	14. VI. 1920	MAĐARSKA	1. V. 1871
EPIR	5. III. 1914	MALTA	1. XII. 1860
ESTONIJA	22. XI. 1918	MEKLENBURG	1. VII. 1856
ZAP. TRAKIJA	11. X. 1913	MEMEL	1. VIII. 1920
ZAP. UKRAJINA	1918	MODENA	1. VI. 1852

MONAKO	1. VII. 1885	SREDNJA LITVA	20. X. 1920
NAPULJ	1. I. 1858	TOSKANA	1. IV. 1851
NEMAČKA	1. I. 1872	TEST A	1. X. 1947
NORVEŠKA	1. I. 1855	TRST B	1. V. 1948
OLDENBURG	5. I. 1852	TURN I TAKSIS	25. X. 1852
PARMA	1. VI. 1852	TURSKA	13. I. 1863
POLJSKA	1. I. 1860	UKRAJINA	VII. 1918
PORTUGALIJA	1. VII. 1853	FINSKA	1. III. 1856
PRUSKA	15. XI. 1850	FRANCUSKA	1. I. 1849
RIJEKA	1. XII. 1918	HAMBURG	1. I. 1859
ROMANJA	1. IX. 1859	HANOVER	1. XII. 1850
RUMUNIJA	15. VII. 1858	HELGOLAND	15. IV. 1867
RUSIJA	10. XII. 1857	HOLANDIJA	1. I. 1852
SAKSONSKA	29. VI. 1850	HRVATSKA	12. IV. 1941
SAN MARINO	1. VII. 1877	CRNA GORA	10. V. 1874
SARDINIJA	1. I. 1851	ČEHOSLOVAČKA	18. XII. 1918
SARSKA OBLAST	30. I. 1920	ČEŠKA I MORAVSKA	15. VII. 1939
SEV. INGERI	31. III. 1920	ŠVAJCARSKA	2. III. 1843
SEV. NEMAČKI POŠT. SAVEZ	1. I. 1868	ŠVEDSKA	1. VII. 1855
SICILIJA	1. I. 1859	ŠLEZVIG HOLŠTAJN	15. XI. 1850
SLOVAČKA	18. I. 1939	ŠPANIJA	1. I. 1850
SRBIJA	13. VII. 1866		

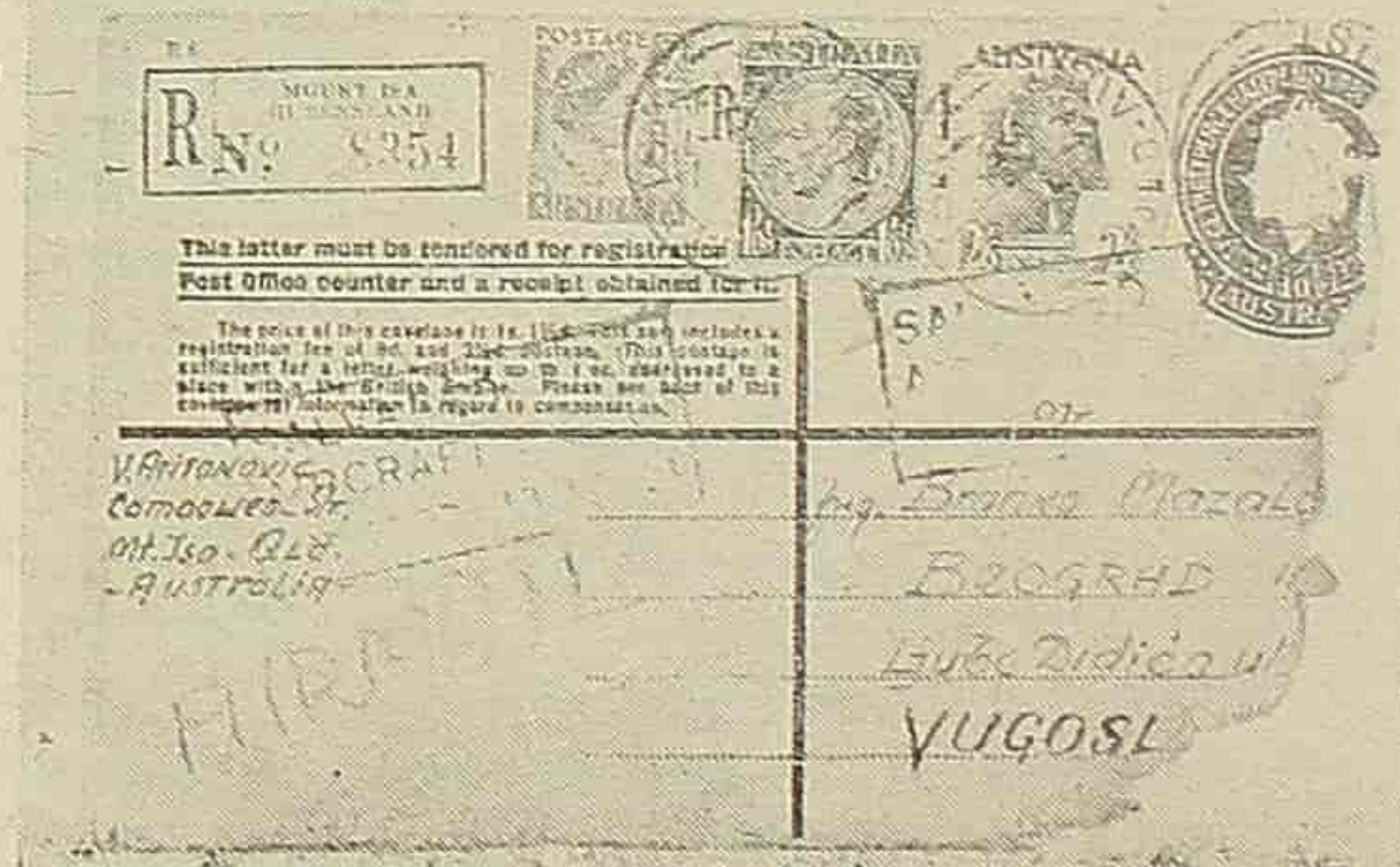
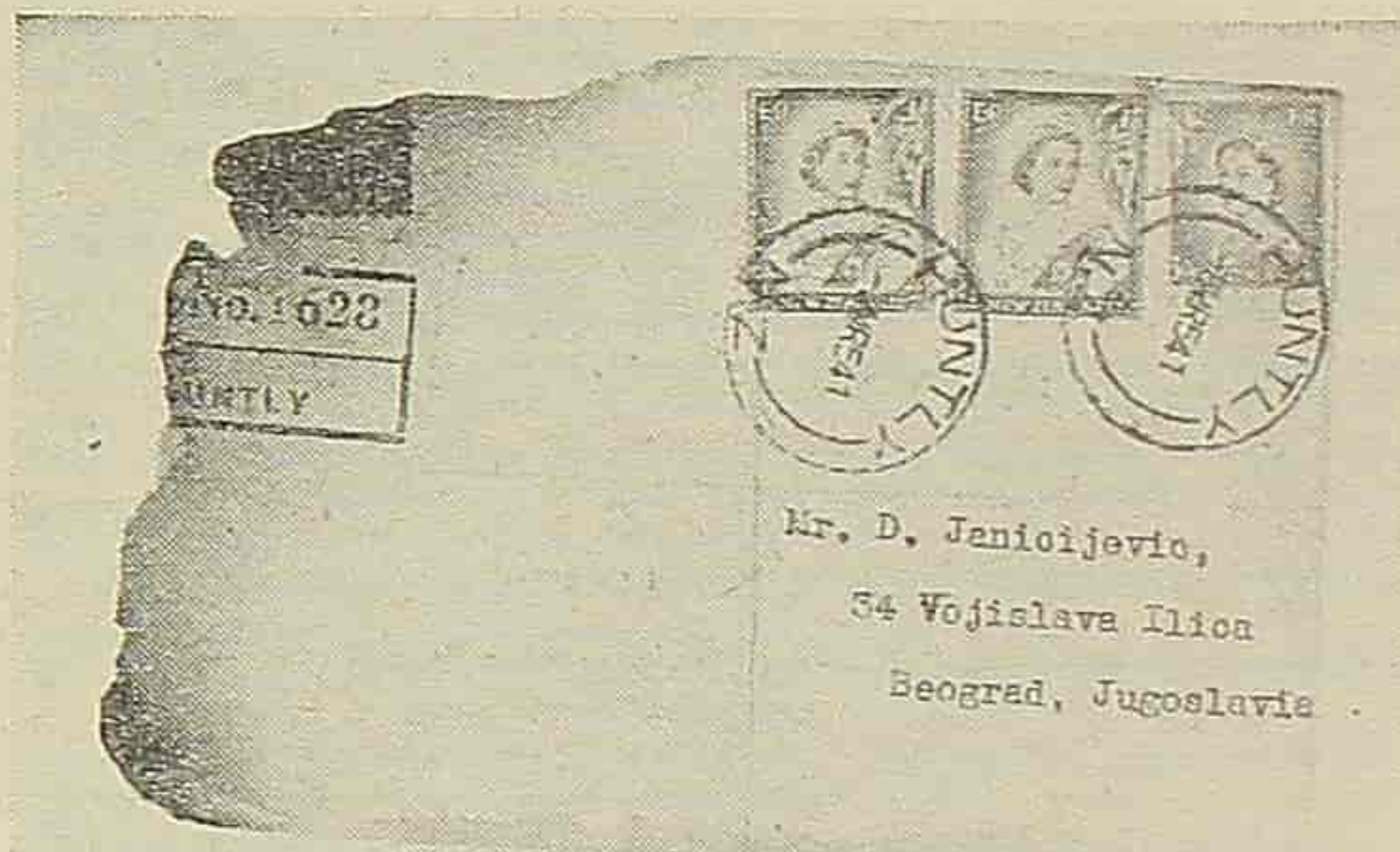
Kroz filatelistički svet

MARKE SRPSKE POŠTE NA KRUFU

U Cumštajnovom časopisu „B. B. — Z.“ br. 5/6 za 1954 godinu objavljen je članak „LES TIMBRES DE LA POSTE SERBE DE CORFOU“; pisac toga članka je George Chapier. U članku se govori o povlačenju srpske vojske na Krf, o uspostavi srpske pošte na Krfu i o upotrebi francuskih maraka i žiga POSTES SERBES kod nje. Članak je pisan prema studiji F. P. Renaut d'Outre-Seille „Les Timbres de France et la Poste Serbe durant la Grande Guerre“. U ovom članku nije ništa novo doneseno. Mnogo više obaveštenje po ovoj temi dato je u studiji A. Petrovića „Srpska pošta na Krfu i upotreba francuskih poštanskih maraka kod nje“, koja je objavljena u „Filatelisti“ br. 7 za 1953 godinu.

KATASTROFA AVIONA U SINGAPURU I NAŠI FILATELISTI

13 marta 1954 jedan putnički avion društva British Overseas Airways (BOAC), koji se nalazio na putu iz Australije za Englesku, na aerodromu Kallang kod Singapura zapalio se, pri čemu je našlo smrt 32 putnika. Taj je avion nosio i poštu, koja je delimično stradala. Ono što je od te pošte spaseno, razaslato je na označene adrese, ali na svakoj pošiljci, oštećenoj od požara, udaren je crven žig u pravougaonom okviru sa tekstom „SALVAGED MAIL / AIRCRAFT CRASH / SINGAPORE 13. 3. 1954“ (= Spasena pošta / Pad aviona / Singapur 13. 3. 1954). Od ovih poštanskih pošiljaka tri su pisma stigla u Beograd (koliko nam je do

sad poznato) našim članovima M. Gavri-
loviću, inž. B. Mazaloviću i D. Jančiće-
viću. O ovome posljednjem bilo je reči u
dnevnom listu „Politici“ od 26. III. 1954.

POŠTA I FILATELISTI U AUSTRIJI

Po želji austrijskih filatelističkih dru-
štava izdaje austrijska uprava pošta od
sredine marta ove godine na zahtev, bes-
platno, u pojedinim komadima ili u ma-
njim količinama, naročite nalepnice za
označavanje poštanskih pošiljaka, na koji-
ma marke treba da se naročito lepo i
ovlaš žigošu. — Jedna naročita naredba
pošte sadrži iscrpne upute kako treba ži-
gosati marke za sabiračke svrhe. — Ove
nove nalepnice su oblika položenog pravo-
ugaonika, veličine 37:13 mm, perforira-
ne, dijagonalno podeljene u dva trouglasta
polja, od kojih je gornje zeleno, a donje
žućkasto, sa crnim dvostrukim krugom u
sredini.

KATALOG ZA SABIRAČE MARAKA PO MOTIVIMA ŽIVOTINJA, CVEĆA I NA- RODNIH NOŠNJA

Izdavačka firma, koja izdaje i list
„Austria Philatelist“ iz Beča izdala je ove
godine 2 izdanje svoga kataloga „TIERE,
BLUMEN, TRACHTEN“. Katalog ima 124
strane sa 130 slika, s kataloškim delom
uređenim po azbučnom redu zemalja sa
neto cenama u austrijskim šilinzima.

„SPORT-PHILA“

Pod patronatom italijanskom Olimpi-
skog komiteta (C. O. N. I.) izlazi ovaj ča-
sopis u Rimu pod odgovornim uredni-
štvom Giuseppe Sabelli Fioretti na pet je-
zika (italijanski, francuski, nemački, en-
gleski i španski). Svaki članak se objavljuje
na svih pet jezika. Bavi se isključivo
sportskom filatelijom. Pored zanimljivih
članaka o sportskim izdanjima — marka-
ma, žigovima, celinama i dr. donosi i sve
novosti o markama, blokovima, žigovima
i svim filatelističkim manifestacijama u
vezi sa sportovima.

MARKE KOJE ĆE IZIĆI

Povodom zasedanja Međunarodnog o-
limpiskog komiteta u Atini, za uspomenu
60 godišnjice obnove olimpijskih igara, grč-
ka uprava pošta izdaće jednu seriju ma-
raka od tri vrednosti; na dvema od njih
biće slika pokretača obnove olimpijskih
igara Pierra de Coubertina, a na trećoj će
biti glava jedne stare grčke statue.

Pod motom „Omladina i vazduhoplov-
stvo“ izdaće Holandija dve marke sa do-
platom u korist Nacionalnog vazduhu-
plovnog fonda: 2+2 i 10+4 centa.

Austrija će na jesen, povodom Među-
narodnog kongresa za katoličku crkvenu
muziku, izdati marku sa slikom nekog
pape.

Za filatelističku izložbu u Berlinu, koja
će se održati u avgustu 1954 g. izdaće se
jedna marka od 20+10 pf. sa slikom po-
stiljona iz 1827 godine.

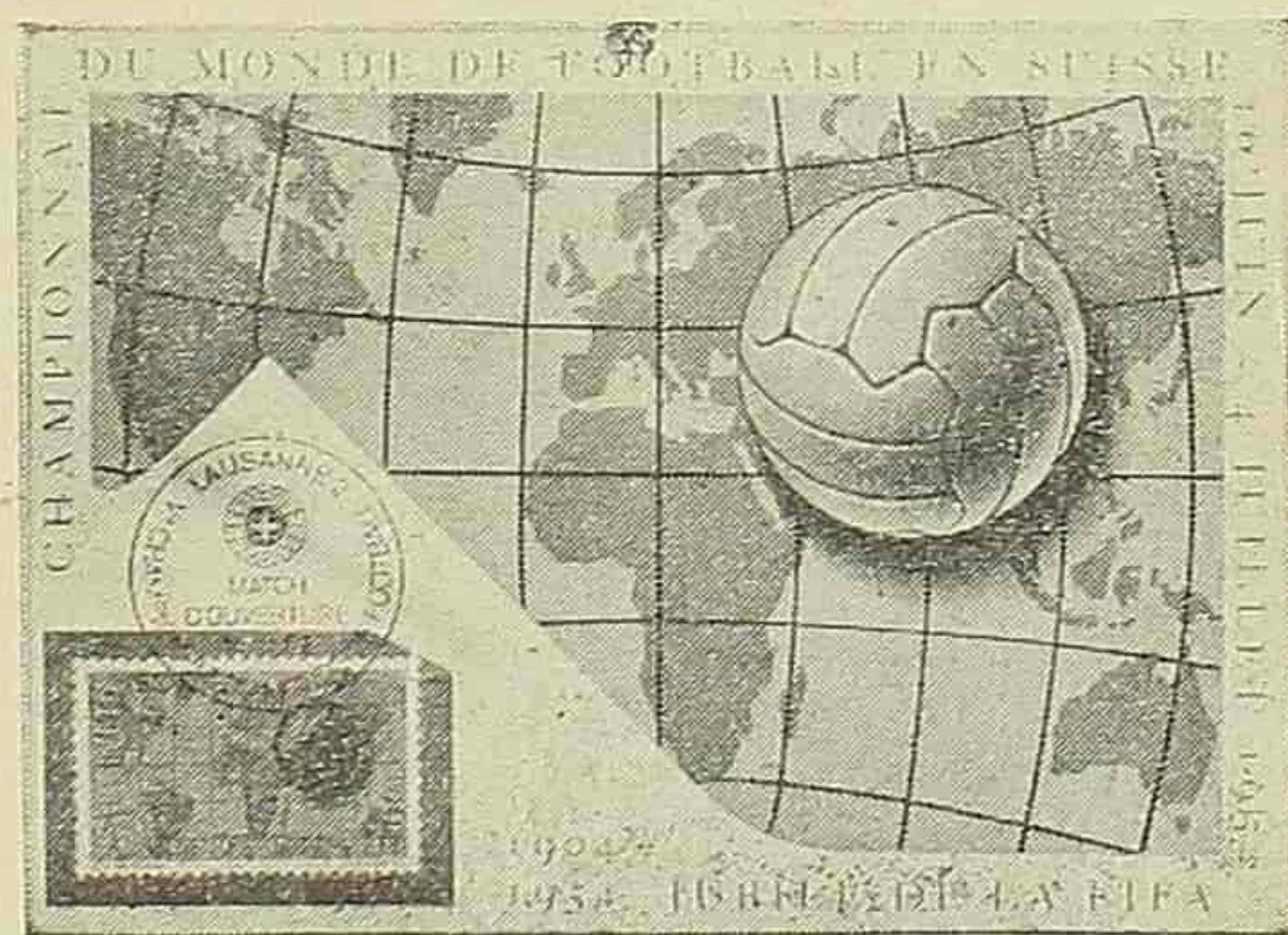
Svakogodišnja luksemburška serija ma-
raka „Caritas“ biće i ove godine pušte-
na u tečaj u decembru i sastojaće se iz 6
vrednosti sa raznim motivima iz Luksem-
burga.

POŠTOVANJE KOJE UKAZUJU JAPANCI PSIMA

Prošle godine izdata je u Japanu jed-
na marka od 2 yena sa slikom jednog
„akita“ psa. — Pošta Šibuja u Tokiju upo-
trebljavala je naročiti žig, na kome je bio
ugraviran spomenik akita psa „Hachi-Ko“.
Bila je izdata i jedna koverta „prvog da-
na“ sa istom slikom u boji. — Spomenik
akita psu „Hachi-Ko“ u Tokiju bio je
podignut novcem sakupljenim od prijate-
lja pasa. — Istorijat toga psa i podizanja
spomenika: Verni, odani „Hachi-Ko“ pra-
tio je svakog dana svoga gospodara na
stanicu Šibuja. Uveče se pas nalazio tačno
u određeno vreme pred stanicom, da ot-
prati svoga gospodara do kuće. Godinama
su gledali prolaznici ovoga psa. Pa i ne-
koliko godina posle smrti njegovog gospo-
dara nalazio se ovaj verni pratilac pred
stanicom i čežnjivo iščekivao svoga za-
štitnika, dok najzad i njega nije smrt po-
kosila. Tada su mu prijatelji pasa po-
digli spomenik.

JEDNA LEPA MAKSIMUM KARTA

U broju 4—5 objavili smo izdanje no-
ve prigodne marke Švajcarske za Svet-
ski šampionat u nogometu, koji se odr-
žava od 16 juna do 4 jula 1954. — Sada
smo dobili i jednu maksimum kartu, služ-
beno izdatu, sa istom slikom kao na marci,
kartom sveta i sa loptom za nogomet.

Natpis na karti oko slike pokazuje razlog
izdavanja ove karte: „CHAMPIONNAT DU
MONDE DE FOOTBALL EN SUISSE 16
JUIN—4 JUILLET 1954 / 1904—1954 JU-
BILEE DE LA FIFA“. Marka, prilepljena
na određenom mestu na zlatnoj osnovi,
poništena je prigodnim žigom prvog dana
utakmice.

VI РЕДОВНА ГОДИШЊА СКУПШТИНА САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

На дан 28 марта 1954 год. одржана је у ул. Бранковој бр. 2 у Београду VI Редовна годишња скупштина Савеза филателиста Србије са дневним редом, који је раније био објављен у „Филателисти“ — службеном органу СФС бр. 2—3-1954 год.

Скупштину је отворио у 10 час. Претседник Савеза филателиста Србије друг Инж. Жива М. Ђорђевић.

Претседник је затим прочитао раније објављени дневни ред, који је скупштина у целости усвојила и наставила по њему свој рад.

Изабране су најпре Верификациона комисија (Божидар Пашковић, Димитрије Јањићјевић и Душан Ивковић) и кандидациона комисија (Андрија Шарчевић, Јосип Жежек, Инж. Мирко Вернер, Милан Илић и Љубивоје Илић), а онда је Претседник СФС друг Инж. Жива М. Ђорђевић прочитао врло опсежан и документован извештај Управног одбора СФС (о раду истог у времену између V и VI редовне годишње скупштине СФС) са актуелном проблематиком југословенске филателије.

Извештај о финансиском пословању СФС поднео је скупштини Милан Илић. А онда је Душан Петковић, претседник Надзорног одбора СФС поднео извештај Надзорног одбора, у коме је похвалио рад Управног одбора и предложио скупштини да му да разрешницу. Па је на крају друг Стеван Валтер, претседник Суда части СФС поднео извештај о раду Суда части.

После одмора у дискусији по извештајима учествовали су: Инж. Александар Петровић, Антоније Секељ, Тодор Димитријевић, Драгољуб Раичевић, Благоје Петровић, Александар Тараканов, Бранислав Новаковић, Ласло Ернест, Бранко Рашковић и Милан Влаисављевић.

По завршеној дискусији, Претседник СФС је скупштини предложио и она усвојила извесне одлуке и закључке и онда дала разрешницу старој Управи СФС.

После овога, Скупштина је акламацијом по четврти пут изабрала за Претседника Савеза филателиста Србије друга Инж. Живу М. Ђорђевића.

Затим се прешло на бирање новог републичког Управног одбора, Надзорног одбора и Суда части, као и делегата и заменика делегата за II редовну годишњу скупштину Савеза филателиста Југославије.

Скупштина је завршила рад у 15 часова.

НОВА УПРАВА САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ ИЗАБРАНА НА VI РЕДОВНОЈ ГОДИШЊОЈ СКУПШТИНИ СФС

А) Управни одбор СФС:

- 1) Инж. Жива М. Ђорђевић (Београд)
- 2) Сениша Остојић (Београд)
- 3) Инж. Мирко Вернер (Нови Сад)
- 4) Јосип Жежек (Ваљево)
- 5) Алфред Јанзекковић (Земун)
- 6) Љубивоје Илић (Београд)
- 7) Инж. Бранко Мазаловић (Београд)
- 8) Милан Гавриловић (Београд)
- 9) Милорад Бировљевић (Београд)
- 10) Драгомир Лучић (Београд)
- 11) Тихомир Деља (Београд)
- 12) Драгослав Раденковић (Београд)
- 13) Михајло Јањић (Београд)
- 14) Милан Илић (Београд)
- 15) Милан Ивановић (Београд)
- 16) Војин Мандић (Београд)
- 17) Димитрије Јањићјевић (Београд)
- 18) Др. Славко Есмингер (Београд)
- 19) Милентије Стојиљковић (Ниш)
- 20) Жарко Божјак (Зрењанин)
- 21) Милан Влаисављевић (Вршац)
- 22) Бранко Рашковић (Нови Сад)
- 23) Андрија Шарчевић (Суботица)
- 24) Јован Јојкић (Београд)
- 25) Бранислав Новаковић (Београд)
- 26) Јован Перић (Сомбор)
- 27) Душан Ивановић (Београд)

На свом првом састанку, одржаном одмах по завршетку скупштине, Управни одбор СФС се конституисао како следи:

претседник: Сениша Остојић
претседник: Инж. Мирко Вернер
секретар: Милан Гавриловић
благајник: Драгослав Раденковић

Б) Надзорни одбор:

- 1) Душан Петковић (Београд)
- 2) Борко Станковић (Београд)
- 3) Божидар Рашковић (Београд)
- 4) Велибор Пешић (Београд)
- 5) Ернест Вајс (Суботица)

В) Суд части:

- 1) Стеван Валтер (Београд)
- 2) Др. Александар Грчић (Београд)
- 3) Др. Никола Грујић (Нови Сад)
- 4) Сергије Манжелеј (Београд)
- 5) Михајло Литвинов (Кикинда)

Делагати и заменици делегата СФС за II редовну годишњу скупштину Савеза филателиста Југославије, изабрани на VI редовној годишњој скупштини СФС

А) Делегати:

- 1) Инж. Жива М. Ђорђевић, Претседник СФС (Београд)
- 2) Синиша Остојић (Београд)
- 3) Риста Аћимовић (Београд)
- 4) Мирко Вернер (Нови Сад)
- 5) Михајло Јањић (Београд)
- 6) Мирко Хабдија (Београд)
- 7) Јован Јојкић (Београд)
- 8) Андрија Шарчевић (Суботица)
- 9) Драгољуб Раичевић (Београд)
- 10) Тихомир Деља (Београд)

Б) Заменици делегата:

- 1) Драгослав Раденковић (Београд)
- 2) Драгомир Лучић (Београд)
- 3) Милорад Бировљен (Београд)
- 4) Милан Илић (Београд)
- 5) Стеван Валтер (Београд)

ОДЛУКЕ И ЗАКЉУЧЦИ VI РЕДОВНЕ ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ СФС

На основу извештаја Управног одбора, благајника, Надзорног одбора и Суда части СФС и дискусије вођене по њима, а на предлог Претседника СФС — Инж. Живе М. Ђорђевића, Шеста редовна годишња скупштина Савеза филателиста Србије, одржана у Београду на дан 28 марта 1954 године, одлучује:

- 1) да се као закључци VI редовне годишње скупштине СФС усвоје закључци са V редовне годишње скупштине СФС објављени у „Филателисти“ бр. 4-53 год., обзиром да су то основни и непосредни задаци СФС;
- 2) да нова управа СФС на основу извештаја поднетих на VI редовној годишњој скупштини СФС и дискусије вођене по истима утврди и остале задатке за свој рад и бори се за њихово извршење, као и за извршење закључака скупштине (тач. 1);
- 3) да све подружнице СФС у духу Правилника о раду судова части у филателистичким организацијама („Филателиста“ бр. 7-53 год.) формирају своје судове части;
- 4) да подружнице и повереништва организују своје секције за унутрашњу размену марака у циљу размене марака унутар подружница и повереништава, као и непосредно између њих, без посредовања Управе СФС;
- 5) да Управни одбор СФС расмотри проблеме брисања појединих чланова због неплаћања чланарине, као и проблем обавеза подружница и повереништава према СФС у погледу достављања чланарине за своје брисане чланове; да по свим проблемима заузме потребан став, изнесе га на мишљење свим подружницама и повереништвима и по-

сле ове анкете сачини предлог за измену и допуну Правила СФС и предузме мере код надлежних за измену и допуну Правила СФС, зашта скупштина сада даје овим путем Управном одбору СФС своју сагласност;

6) да се Управа СФС, подружнице и повереништва и чланови СФС припреме да узму што виднијег учешћа на прослави 150-годишњице рођења Словенца Ловренца Кошира, идејног творца поштанске марке — у Љубљани 27 јула 1954 год.;

7) да се Управа СФС, подружнице и повереништва и чланови СФС припреме да узму активног учешћа на II југословенској филателистичкој изложби у Љубљани од 29-VII до 8-VIII-1954 год.;

8) да због недостатка финансијских средстава, од десет изабраних делегата СФС, на II Редовну годишњу скупштину Савеза филателиста Југославије оде највише њих 3—5 са пуномоћјем осталих изабраних делегата;

9) да се поводом прославе 150-годишњице I Српског устанка, у септембру 1954 год. — када буде пуштена у течај пригодна серија марака поводом ове прославе — организује у Београду, на тему ослободилачке борбе наших народа — републичка филателистичка изложба и да се све подружнице, повереништва и чланови СФС припреме да помогну организацију ове изложбе и на истој узму активног учешћа са својим збиркама;

10) да све подружнице и повереништва СФС, поводом прославе 150-годишњице I Српског устанка организују у својим местима локалне смотре и изложбе марака;

11) да Управни одбор СФС предложи Савезу филателиста Југославије израду значке СФЈ;

12) да се почасном претседнику и почасним члановима СФС издаду дипломе о њиховом избору, да им се бесплатно додељује часопис „Филателиста“ и ослободе плаћања чланарине;

13) да Управни одбор СФС издејствује ван организације извесну помоћ ради омогућавања сталног и редовног излажења часописа „Филателиста“;

14) да и надаље подружнице и повереништва уплаћују Савезу филателиста Србије на име чланарине по 40 динара месечно за сваког свог одраслог члана, с тим да свакоме од њих СФС, односно Уредништво часописа „Филателист“, преко њихових подружница и повереништава доставља бесплатно часопис „Филателист“. Уредништво „Филателисте“ ће издавати годишње по 6 бројева — свака 2 месеца по један број;

15) да Управни одбор СФС затражи од надлежних допуну Правила СФС у погледу могућности зачлањења у СФС и пионира зашта скупштина сада даје овим путем Управном одбору СФС своју сагласност;

16) да месечна чланарина за пионире износи 1 динар и да ову чланарину задржавају за себе подружнице и повереништва;

17) да се усвоји предлог Надзорног одбора СФС о додели награда;

18) да Управни одбор СФС предузме мере за наплату дугова за часопис „Филателист“ од свих дужника;

19) да се усвоји као правилна одлука Управног одбора СФС од 27-III-1954 год. о свођењу целокупне залихе часописа „Филателиста“ (која се затекла на дан 31 децембра 1953 год.) на реалну вредност од 11.461,75 (једанаест хиљада четири стотине шездесет и један динар и 75/100);

20) да се усвоји као правилна одлука Управног одбора СФС о образовању комисије по питању примопредаје благајне у 1953/54 год. између старог и новог благајника;

21) да се усвоји као правилна одлука Управног одбора СФС о привременој позајмици Савезу филателиста Југославије 350.000 (три стотине педесет хиљада) динара.

(Из Савеза филателиста Србије)

НОВИ ОДГОВОРНИ И ТЕХНИЧКИ УРЕДНИЦИ И РЕДАКЦИОНИ ОДБОР „ФИЛАТЕЛИСТЕ“

На својој седници од 13 априла ов. год. Управни одбор СФС изабрао је за одговорног уредника друга Ристу Аћимовића (Београд), а за техничке уреднике другове Инж. Александра Петровића (Београд) и Инж. Мирка Вернера (Нови Сад).

На истој седници изабран је и нови Редакциони одбор у који су ушли другови: Риста Аћимовић, Јован Јојкић, Инж. Мирко Вернер, Синиша Остојић, Милан Гавриловић, Душан Драгинчић, Драгољуб Раичевић и инж. Александар Петровић.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ПОДРУЖНИЦЕ „САВА“ У БЕОГРАДУ

Подружница „САВА“ одржала је своју VI редовну годишњу скупштину 26 марта 1954 год.

Из прочитаног извештаја види се да је ова Подружница у току прошле године имала позитивног успеха, нарочито у финансиском погледу, али је имала и пропуста у правилном одгоју омладинаца филателиста.

Изабрана је нова управа: **Управни одбор:** Претседник Чедомир Бранковић, Потпретседник Славко Принц, I секретар Душан Ивковић, II секретар Михаило Симоновић, I благајник Милорад Бировљев, II благајник Благоје Петровић, за деобу марака Славко Принц, библиотекар Душан Ивковић, чувар збирке Благоје Петровић, чланови управе: Ђорђе Дворнић, Јован Јојкић и Тихомир Деља; — **Надзорни одбор:** Бранко Мандић, Милорад Шапчанин и Милан Бороња; — **Суд части:** Др. Милан Станић, Живко Стефановић и Радослав Мајсторовић.

Naše izložbe

II. JUGOSLOVENSKA FILATELISTIČKA IZLOŽBA „JUFIZ II“ LJUBLJANA.

od 29 jula do 8 avgusta 1954 god.

Od oslobođenja na ovamo jugoslovenski filatelisti su priredili čitav niz javnih manifestacija za propagandu filatelije. — Iz godine u godinu se održava velik broj smotri maraka, lokalnih izložbi, pa i većih izložbi zemaljskog karaktera, a bilo je već nekoliko ozbiljnih i odlično organizovanih filatelističkih priredaba, kao što su I. Republička izložba maraka SFS u Beogradu 1951 godine, zatim „ZEFIZ“ u Zagrebu 1951 godine, koja je bila jedna od najvećih filatelističkih priredbi u Jugoslaviji — a I. Jugoslovenska izložba maraka — priređena u Beogradu u septembru 1951 godine bila je do sada najuspešija naša filatelistička priredba.

Pretstojeća II Jugoslovenska filatelistička izložba priređena povodom 150-godišnjice rođenja Slovenca Lorenca Košira idejnog tvorca poštanske marke, a koja će se održati u Ljubljani (skraćeno: „JUFIZ II“) od 29 jula do 8 avgusta o. g. — biće veličanstvena smotra snage naše fi-

latelije, jer se na ovoj izložbi težište baca ne na obim, već na kvalitet izložaka. Broj vitrina će biti manji od onih na izložbama priređenim u Zagrebu 1951 i u Beogradu 1952 godine, — no marke će se izložiti u vitrinama znatno većeg formata 160 × 70 cm, što će omogućiti bolje iskorišćenje raspoloživog prostora i lepši pregled izloženog materijala.

Pokroviteljstvo nad II Jugoslovenskom filatelističkom izložbom preuzeo je drug Edvard Kardelj potpredsednik Saveznog Izvršnog veća — počasni član Filatelističkog saveza Slovenije.

Iz dosadašnjeg rada Izložbenog odbora — i izdatih publikacija vidimo, da su pripreme u završnoj fazi; da su prijavnice za ovu veličanstvenu izložbu već prispele — tako da će se uskoro štampati izložbeni katalog — koji će služiti kao vodič posetiocima izložbe. — Pravilnik „JUFIZ-a II“ objavljen je u posebnom izdanju slovenačkog filat. časopisa „Nova filatelija“ (br. 5-a) — iz kojeg pravilnika vidimo, da je Izložbeni odbor posvetio mnogo pažnje otklanjanju onih smetnji, koje su se javljale na ranije organizovanim izložbama,

što se naročito ispoljavalo kod ocenjivanja izložaka. — Naime ranije normalna generalna zbirka, po načinu ocenjivanja prema bod sistemu, nije mogla dobiti zlatnu medalju — iako je to s obzirom na kvalitete izložaka, koji su se tražili — mogla da dobije. Sada će se i generalne i specijalne zbirke moći nagraditi prvim nagradama — zlatnom i pozlaćenom medaljom, čiji brojevi nisu ograničeni, pa će se izdati toliko ovih nagrada, koliko bude prvoklasnih izložaka ocenjeno sa dovoljnim brojem bodova za odgovarajuće prve nagrade.

Osim redovnih nagrada predviđene su i počasne nagrade, koje će se davati onim izložcima, koji po svim traženim kvalitetima znatno otkaću pred ostalima.

Svaki izlagač će dobiti — bez obzira na ocenu njegovog izložaka od strane ocenjivačkog suda — umetnički izrađenu diplomu u bakrorezu — delo umetnika Božidara Jakca.

Kako saznajemo priličan je broj prijavljenih izložaka i iz inostranstva, što će u znatnoj meri povećati interesovanje naših filatelista za ovom priredbom.

O prigodnoj marki za ovu izložbu ranije se pisalo, a detalji su izneti i na dru-

gom mestu u ovom broju časopisa, pa o njoj nećemo dati nove detalje. — Tiraž marke je 50.000 komada, što već u napred daje garanciju — da će ta marka biti tražena među filatelistima kao dobar materijal za razmenu.

Organizovani filatelisti moći će dobiti ovu marku samo, ako unapred uplate protivrednost iste od 50.— dinara u korist tekućeg računa Filat. saveza Slovenije. — Ove marke sa nominalom od 15.— dinara prodavaće se samo uz ulaznicu od 35.— dinara, na samom šalteru izložbe.

Pre otvaranja izložbe — 28 jula o. g. održaće se u Ljubljani II redovna godišnja skupština Saveza filatelista Jugoslavije na kojoj će prisustvovati delegati iz svih republičkih filatelističkih saveza.

Za godišnju skupštinu SFJ kao i za „JUFIZ II“ — odobren je popust na Jugoslovenskim željeznicama od 25%, i to od 26 jula do 8 avgusta 1954 godine.

Izložbeni Odbor se postarao da posetioci izložbe imaju mogućnosti za turistične obilaske Slovenije — te će biti postavljene specijalne autobuske veze s Bledom, Bohinjem, Postojnom i Opatijom za svo vreme trajanja izložbe.

Наше **МАРКЕ**

ПРИГОДНА МАРКА ЗА ФИЛАТЕЛИСТИЧКУ ИЗЛОЖБУ У ЛЈУБЉАНИ

Za prigodnu marku od 15 dinara, koja se izdaje povodom održavanja Druge jugoslovenske filatelističke izložbe u Ljubljani (JUFIZ II), od 29 jula do 8 avgusta, izrađen je idejni crtež s motivom grada Ljubljane iz XVII veka. Crtež je izradio Tanasije Krñajić, slikar i graвер из Бео-

grada, a po bakrorezima stare Ljubljane. On ће гравирати ову марку у Заводу за израду новчаница за дубоку линиску штампу. Марка ће по формату и стилу израде одго-

варати оној која је издата приликом I југословенске филателистичке изложбе у Београду 1952 године.

ОСОБЕНОСТ НА МАРКАМА ССТ — ЗОНЕ Б

СЛЕПИ ОТИСАК НА МАРКАМА

Од једног члана Подружнице „Врачар“ добили смо једну марку од 1 дин. на којој се види слепи (безбојни) претисак „ССТ/ВУЈНА“. Отисак се види при погодном постављању марке према светлости, а нарочито се добро види на задњој гумираној страни. Марка је неупотребљена. Изгледа да је из неког целог табака, који је био у преси под табаком који је добио претисак у боји.

ПРИПРЕМАЈТЕ СЕ ЗА
II ЈУГОСЛОВЕНСКУ
ФИЛАТЕЛИСТИЧКУ ИЗЛОЖБУ
„ЈУФИЗ“

У ЛЈУБЉАНИ
од 29. VII до 8. VIII. 1954

ПРИГОДНИ ЖИГОВИ

POGREŠKA U ŽIGU

Pošta Surdulica ima žig, u kome je pogrešno ime mesta „SURDUILCA” mesto „SURDULICA”. Žig je od 27. IV. 1954.

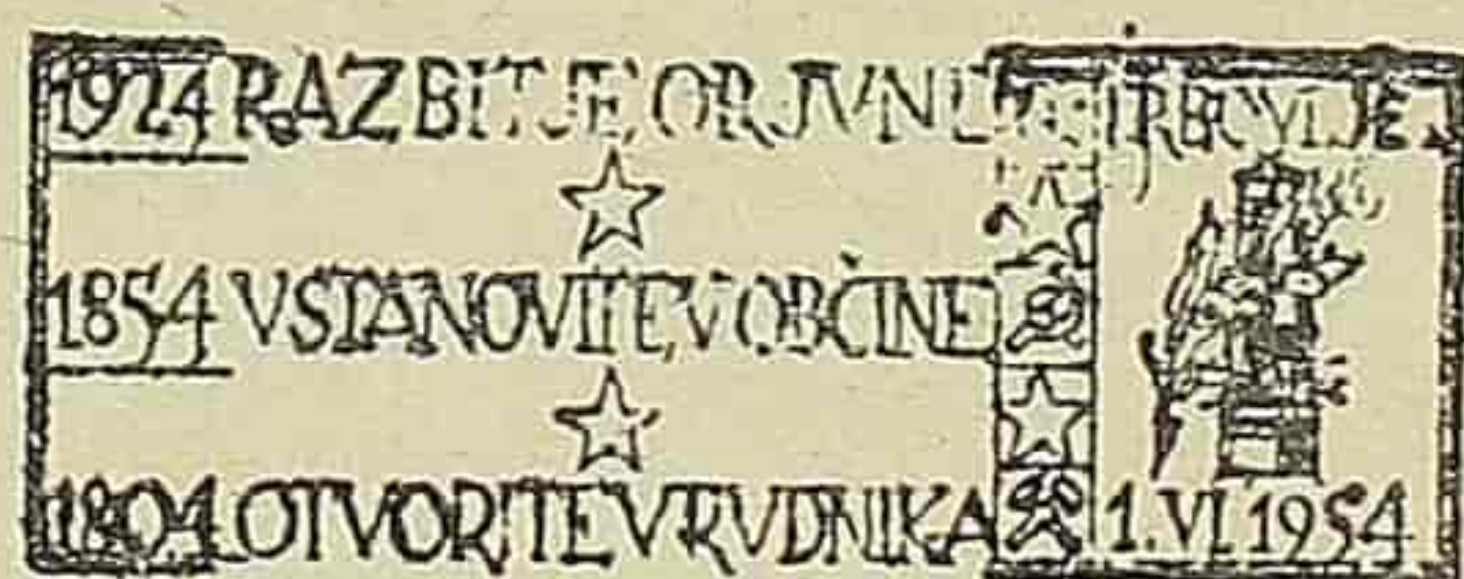
LJUBLJANA. — 24. IV. do 2. V. 1954

Za I jugoslovensku izložbu vina u Ljubljani odobrila je Gl. direkcija pošta rešenjem Br. 3814 od 10. IV. 1954 upotrebu prigodnog žiga na pošti Ljubljana 1.

Žig je ručni metalan, jednokružan, prečnika 30 mm, sa promenljivim datumom; boja crna. U žigu je crtež čoveka sa čašom uzdignutom u ruci (prizor iz slovenske narodne pesme „En starček je živel...”). U krugu oko slike je natpis „1. JUGOSLOVANSKA RAZSTAVA VIN”, u horizonatnom redu izdan glave LJUBLJANA, a paralelno ispod toga je datum.

OPATIJA. — 8—13. V. 1954

Povodom održavanja Međunarodnog kongresa za hidroklimatologiju i talasoterapiju, koji je organizovao Savez društava lekara Jugoslavije i Međunarodna federacija za termalizam i klimatizam iz Švajcarske, odobrila je Gl. direkcija pošta svojim rešenjem Br. 4003 od 15. IV. 1954 upotrebu prigodnog žiga u Opatiji.

Žig je ručni, metalan, prstenast s mostićem za datum; prečnik 30 mm; datum promenljiv; boja crna. Natpis u prstenu: gore „INT. CON. HYR. THA.” (= International Congres d'hydroclimatisme et de Thalassotherapie), dole OPATIJA.

MOSTAR. — 20—25. V. 1954

U vezi objave odobrenja prigodnog žiga za Mostar u broju 4—5 donosimo sada sliku toga žiga i podatke o njemu.

Žig je jednokružan, prečnika 34½ mm; u sredini je crtež, koji pretstavlja most preko Neretve u Mostaru, a iza njega vidi se otvorena knjiga. U krugu je natpis „60 GODINA GIMNAZIJE I 40 GODINA UČITELJSKE ŠKOLE”; iznad slike, u 2

reda, u luku „PROSLAVA / 20—25-V, 1954”, a ispod slike ime mesta MOSTAR.

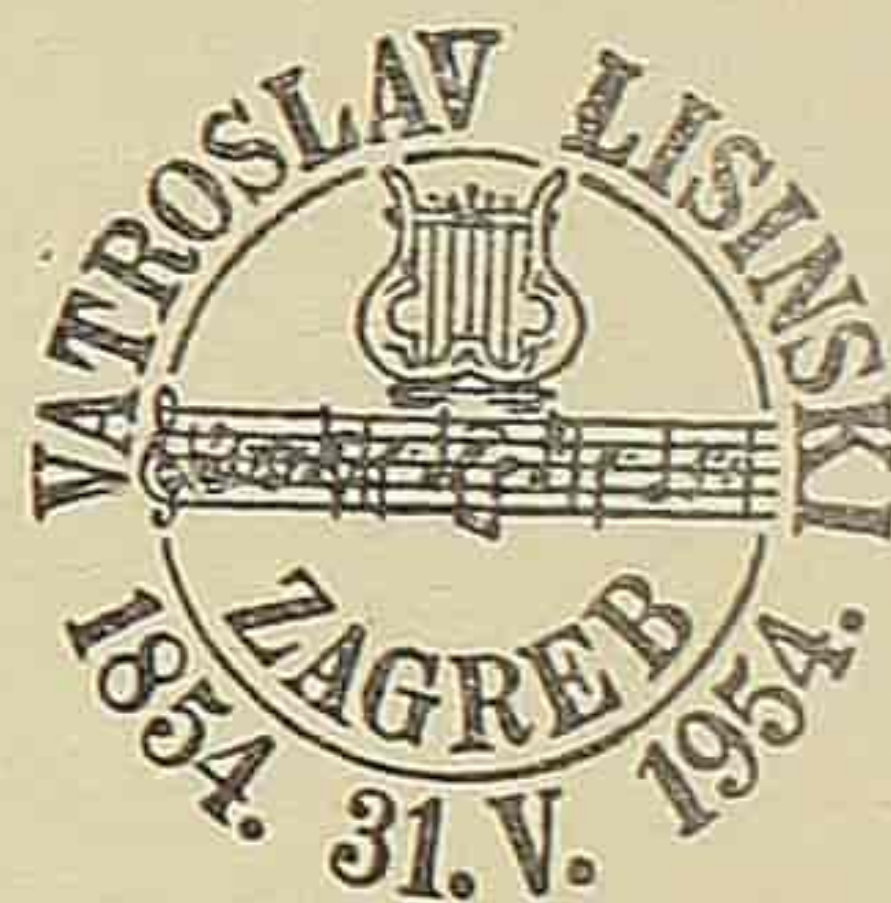
HERCEGNOVI. — 24—26. V. 1954

U broju 4—5 „Filateliste” pogrešno je otštampano da je vreme upotrebe ovog žiga bilo 9—26. V. 1954. To je bilo vreme održavanja turnira, kao što je tamo bilo i označeno, a žig je upotrebljavan samo 24—26. V. 1954. U vezi notice tamo objavljene dajemo još i ove podatke o žigu: Oblik žiga je prstenast: veličina prečnika 41/20½ mm. U srednjem pružnom polju top na šahovskoj tabli; preko topa mostić sa nepromenljivim datumom „9—26. V. 1954”; u prstenastoj površini (gore) „EVROPSKI TURNIR ŠAHISTKINJA”, a u drugom redu niz petokrakih zvezda. (dole) „JUGOSLAVIJA / HERCEGNOVI”.

ZAGREB. — 28. V. 1954

Dajemo sliku žiga izdatog za 450 godišnjicu rođenja Antuna Vrančića-Šibenskog i još neke podatke o njemu.

Žig je ručni, metalan, okrugao bez okvira, veličine 35 mm; boja crna. Crtež je izradio Petar Matković iz Šibenika. U sredini žiga je crtež Brančićevog porodičnog grba; ispod njega lovorove grančice, a sa obe strane godine: levo, rođenja 1504, desno proslave 1954. U krugu, iznad grba,

u 2 reda je natpis „ANTUN VRANČIĆ ŠIBENSKI / ZAGREB 29. V. 1954”, a ispod grba „450 / GODIŠNJICA ROĐENJA”.

ZAGREB. — 31. V. 1954

U vezi objave u broju 4—5.

Crtež žiga je Franje Ivkaneca iz Zagreba.

Žig je ručni, metalan, okrugao, bez okvira, veličine 35 mm; boja žiga crna. Natpis u krugu „VATROSLAV LISINSKI” (gore), „1854. 31. V. 1954” (dole); s unutrašnje strane natpisa je krug; u sredini kružnog polja su početne note pesme „Zorko moja, Zorko mila!” iz opere „Porin” V. Lisinskog; iznad nota je lira, a ispod, u luku ZAGREB.

TRBOVLJE. — 1. VI. 1954

U vezi objave ovog prigodnog žiga u broju 4—5 „Filateliste“, u kome je godina pogrešno otštampana „1945“ umesto „1954“, donosimo sada i njegovu sliku i bliže podatke o njemu:

Žig je oblika položenog pravougaonika, sa delimičnim okvirom; veličina 58:21½ mm. Tekst je u tri prava horizontalna reda „1924 RAZBITJE ORJUNE / 1854 VSTANOVITEV OPČINE / 1804 OTVORI-TEV RVDNIKA“; s desne strane odvojen je jedan deo uspravnom tračicom, u kojoj su naizmenično petokrake zvezdice i stegnuta pesnica, srp i čekić i ukršteni čekići; u sredini odvojenog polja slika kule (?) prekrivene lovorovom grančicom; iznad slike ime mesta TRBOVLJE, a ispod datum „1. VI. 1954“.

NOVI SAD. — 6. VI. 1954

Gl. direkcija pošta odobrila je rešenjem br. 5735 od 5. VI. 1954 upotrebu prigodnog žiga povodom 50 godišnjice smrti pesnika Zmaja Jovana Jovanovića, na dan 6 juna 1954 g. na pošti u N. Sadu.

Žig je ručni metalan, s okvirom dvo-kružnim; veličina prečnika 40 mm; sa pesnikovom slikom u sredini žiga; s tekstom iznad slike u 2 reda „50 GODINA SMRTI / JOVANA JOVANOVIĆA-ZMAJA“, a ispod slike nepromenljiv datum „6. VI. 1954“ i ime mesta NOVI SAD; između natpisa, u luku sa obe strane po jedna lovorova grančica.

Za žig je odobrena upotreba crne boje, ali je upotrebljavana ljubičasta.

SARAJEVO. — 28. VI. 1954

Povodom proslave 40 godišnjice sarajevskog atentata i „Mlade Bosne“ Glavna direkcija pošta odobrila je svoji mrešenjem Br. 6005 od 12. VI. 1954 upotrebu prigodnog žiga na dan 28 juna 1954 g. na pošti Sarajevo 1.

Žig će biti metalan, s tekstom „40-GODIŠNJICA SARAJEVSKOG ATENTATA I „MLADE BOSNE“ 1914—1954 SARAJEVO 28-VI-1954“. U sredini žiga biće prigodan crtež. Boja žiga biće crna.

LJUBLJANA. — 29. VI. do 14. VII. 1954

Povodom II ljubljanskog festivala, koji će se održati od 29. VI. do 14. VII. 1954 odobrila je Gl. direkcija pošta svojim re-

šenjem 6006 od 12. VI. 1954 upotrebu prigodnog žiga gore označenih dana na pošti u Ljubljani.

Žig će biti metalan, s pokretnim datumom i s tekstom „II. LJUBLJANSKI FESTIVAL — LJUBLJANA“. U njemu će biti i prigodan crtež. Boja žiga crna.

OHRID. — 5—11. VII. 1954

Povodom održavanja IV saveznog takmičenja padobranaca za prvenstvo Jugoslavije odobrila je Gl. direkcija pošta svojim rešenjem Br. 6066 od 12 juna 1954 upotrebu prigodnog žiga gore označenih dana u Ohridu.

Žig će biti metalan, s tekstom „IV DRŽAVEN PADOBRANSKI NADPREVAR — OHRID 5—11. VII. 1954 GOD.“ U žigu će biti i prigodan crtež. Boja žiga crna.

GRADEC. — 21. VII. 1954

Rešenjem Gl. direkcije pošta Br. 5914 od 12. VI. 1954 izmenjen je datum upotrebe ovog prigodnog žiga, objavljenog u broju 4—5 „Filateliste“ i odložen za dan 21 juli 1954.

ČRNOMELJ. — 22. VII. 1954

Povodom proslave 10 godišnjice SNOS u Črnomelju odobrila je Gl. direkcija pošta svojim rešenjem Br. 5322 od 22. V. 1954 upotrebu prigodnog žiga na pošti u Črnomelju na dan 22 jula 1954 g.

Žig će biti metalan, s tekstom „VSTAJA SLOVENSKEGA LJUDSTVA 1944 SNOS 1954 ČRNOMELJ 22. VII. 1954“. Na žigu će biti izgraviran i prigodni crtež. Boja žiga crna.

ИСПРАВКА

У чланку Мирослава Рота, отштампаном у броју 1 „Филателисте“ „Где је штампано прво издање марака с ликом кнеза Милана“, трећи став на страни 4. треба да гласи:

Према томе се може са сигурношћу тврдити да Беч у доба штампања марака с ликом кнеза Милана, 1869 године, није имао зумбе за линијско зупчање 9½, 11½ и 12½, јер се та три зупчања појављују тек 14 година касније, а скоро сасвим сигурно није имао ни зумбу 13, јер се појављује тек пет година касније.

ADEN

27. IV. 1954. — Za posetu kraljice Jelisavete II izdata jedna spomen marka iz serije sa slikom kraljičinom, koja je u tečaju, sa ugraviranim tekstom „ROYAL VISIT 1954”: 1 Š. plava i smeđa.

ALŽIR

8. V. 1954. — Prigodna marka za III međunarodni kongres mediteranske agrumikulture: 15 F. plava u dva tona.

ANGOLA

IV. 1954. — Za 400 godišnjicu postojanja Sao Paola u Braziliji izdata jedna prigodna marka žuto-smeđa i crna (Manuel da Nobrega i San Paolo).

AUSTRALIJA

7. IV. 1954. — Za stogodišnjicu austral. telegrafa izdata jedna prigodna marka od 3½ d. opekasta (taster i telegrafski stub).

BARBAROS

15. IV. 1954. — Nastavak izdanja maraka za redovnu poštu sa slikom kraljice Jelisavete II: 2 c. plavo-zelena i nerandžasta (šećerna trska), 3 c. zelena i crna (gradevina), 4 c. nerandžasta i crna (Nelsonova statua), 6 c. smeđe-crvena (ribolov), 8 c. plava i crna (antilski brod) i 12 c. maslinasta i plavo-zelena (leteća riba).

BELGIJA

IV. 1954. — Nova vrednost iz serije maraka sa slikom novih briselskih železničkih stanica, za železničke pakete: 100 F. zeleno-žuta (centralna stanica u Brislu).

BRAZILIJA

1) 27. II. 1954. — Za proslavu „Dana grožđa” u Rio Grande do Sul: 40 c. jorgovanasto-crvena (grozd i boca vina).

2) 28. II. 1954. — Za osvećenje spomenika u Rio Grande do Sul: 60 c. tamno-ljubičasta (spomenik).

VENECUELA

III. 1954. — Za stogodišnjicu smrti Simona Rodrigeza izdato pet maraka s njegovom slikom: 5 c. smaragdna, 10 c. karminasta, 20 c. ultramarinska, 45 c. jorgovanasto-crvena i 65 c. maslinasta.

GVINEJA PORT.

IV. 1954. — Za 400 godišnjicu Sao-Paola u Braziliji izdata jedna prigodna marka sa slikom Manuela da Nobrega i Sao-Paola: 1 E. jorgovanasto-crvena i jorgovanasto-siva.

GIBRALTAR

10. V. 1954. — Kraljičina poseta Gibraltaru: 3 d. plava (prekookeanski brod i slika kraljice Jelisavete II u medaljonu, sa ugraviranim tekstom „ROYAL VISIT”).

GRČKA

15. V. 1954. — Serija prigodnih maraka za vazдушnu poštu, za petogodišnjicu P. A. T. O.; tri vrednosti: 1.200 Dr. (nosilac buktinje), 2.400 Dr. (neki stari novac) i 4.000 Dr. (boginja Atina).

EKUADOR

III. 1954. — Provizorna marka za vazдушnu poštu sa crnim pretiskom na konzularnoj marci „AEREO 70 centimos”: 70 c. na 5 C. sepija.

ZELENI RT

IV. 1954. — Za 400 godišnjicu Sao-Paola u Braziliji: 1 E. zelena, žuta i siva (Manuel da Nobrega i Sao-Paolo).

IZRAEL

5. V. 1954. — Serija spomen maraka za VI godišnjicu proklamacije nezavisnog Izraela; dve vrednosti: 60 pr. plava, crvena i maslinasta

(Uehiam) i 350 pr. smeđa, zelena i žuta (Gesner). Obe marke su sa slikama mesta borbi za nezavisnost.

INDIJA PORT.

IV. 1954. — Za 400 godišnjicu Sao-Paola u Braziliji: 2 T. plava (Manuel da Nobrega i Sao-Paolo).

INDONEZIJA

15. IV. 1954. — Serija dobrotvornih maraka s doplatkom u korist postradalih pri erupciji vulkana Meropi; 8 vrednosti sa istom slikom vulkana: 15+10 c. zelena, 35+15 c. ljubičasta, 50+25 c. cinober, 75+25 c. plava, 1 P.+25 c. karminasta, 2 P.+50 c. sepija, 3+1 P. zeleno-maslinasta i 5+2,50 P. smeđa.

IRAN

IV. 1954. — Za hiljadugodišnjicu Avicene; pet maraka s doplatkom u korist Društva za zaštitu nacionalnih spomenika: 50+25 d. zelena (Hamadan), 1+1½ R. jorgovanasto-smeđa (Avicena), 2½+1¼ R. plava (Gonbad Qabus), 5+2½ R. cinober (stara Avicenina grobnica) i 10+5 R. zelenkasto-siva (nova Avicenina grobnica).

ITALIJA

24. IV. 1954. — Spomen marka za prvi prenos pošte helikopterom: 25 L. čelično-siva.

IFNI

22. IV. 1954. — Serija maraka za redovnu poštu sa slikama: a) galeb u letu: 5 nar., 35 masl. cts. i 1 P. sm.; b) orhideja: 25 opek., 60 sm. cts. i 2 pl. i 5 crno-masl. P.; c) kaktus: 10 masl. i 40 jorg. cts., 1,25 ruž. i 4,50 P. masl.

JAPAN

1) 10. IV. 1954. — Prigodna marka za međunarodni sajam u Osaki: 10 yen crvena (alegor. slika).

2) 10. V. 1954. — Povodom „Nedelje ptica” izdata je jedna marka od 3 yen. plavo-zelena sa slikom japanske kukavice.

KAJMANSKO O.

2. VI. 1954. — Tri nove vrednosti sa slikom Jelisavete II u medaljonu: 2 d. crvena i ljubičasta (kajmanski grb), 2 $\frac{1}{2}$ d. crna i plava (karta Kajmanskog ostrvlja) i 9 d. siva i ružičasta (luka Džordžtaun).

KENIJA, UGANDA I TANGANJIKA

28. IV. 1954. — Za posetu kraljice Jelisavete II: 30 c. ljubičasta i smeđa (peizaž, kraljičina slika u medaljonu i ugraviran tekst: „ROYAL VISIT“).

KINA (FORMOZA)

1) 12. III. 1954. — Dve vrednosti za propagandu šumarstva sa različitim slikama šuma: 0,40 D. zelena i 10 D. ljubičasta.

2) 29. III. 1954. — Za „Dan omladine“ izdate su 2 marke: 0,40 D. plava i 5 D. karminasta (sa istom slikom omladinke koja trči).

KOREJA JUŽNA

III. 1954. — Serija maraka sa raznim slikama jelena: 100 wen jorgovanasto-crvena, 500 wen nerandžasta i 1.000 wen otvoreno-smeđa.

KUBA

IV. 1954. — Za redovnu poštu: 1 c. zelenožuta (José Martí), 2 c. karminasta (general M. Gomez), 3 c. ljubičasta (José de la Luz Caballero) i 5 c. mutno-plava (general C. Garcia).

LIHTENŠTAJN

18. V. 1954. — Serija prigodnih maraka za nogometne utakmice od 4 vrednosti sa slikama raznih momenata u tim utakmicama: 10 r. smeđa, 20 r. maslinasto-zelena, 25 r. tamno-smeđa i 40 r. sivo-ljubičasta.

LUKSEMBURG

1) 6. V. 1954. — Za svetski šampionat u mačevanju izdata je jedna marka od 2 F. tamno i crveno-smeđe boje (ukršteni mač, sablja i rapir i drugi rekviziti).

2) 6. V. 1954. — Za VI međunarodni sajam izdata je jedna marka sa amblemom sajma i kartom Evrope: 4 F. žuta, crvena i plava.

MAKAO

IV. 1954. — Za 400 godišnjicu Sao-Paola u Braziliji: 39 a. nerandžasta i crna (M. da Nobrega i Sao-Paolo).

MALTA

3. V. 1954. — Za posetu kraljice Jelisavete II: 3 d. ljubičasta (katedrala Sen Džon i kraljičina slika u medaljonu; sa ugraviranim tekstom „ROYAL VISIT“).

MOZAMBIK

IV. 1954. — Za 400 godišnjicu Sao-Paola u Braziliji: 3,50 E. siva, žuta i crna (M. da Nobrega i Sao-Paolo).

NEMAČKA ZAP.

1. IV. 1954. — Dalje vrednosti iz serije sa slikom predsednika Teodora Hojsa: 5 pf. ljubičasta, 6 pf. smeđa, 8 pf. siva, 15 pf. plava, 40 pf. jorgovanasta i 1 M. zeleno-žuto-maslinasta.

NEMAČKA (BERLIN)

11. V. 1954. — Za stogodišnjicu rođenja Otomara Mergentalera, pronalazača linotipa: 10 pf. zelena (slika Mergentalera).

NIKARAGUA

30. IV. 1954. Serija maraka u čast OUN: 1) 5 vrednosti za redovnu poštu: 0,03 C. zeleno-maslinasta (amer. skulptor i amblem U. N.), 0,04 C. zelena (detalj nekog vojnog objekta u Nikaragui), 0,05 C. plavo-smaragdna (karta sveta i amblem U. N.), 0,15 C. zelena (karta Nikarague i amblem U. N.) i 1,00 C. plavo-zelena (Nikaragua i zastava U. N.); — 2) 7 vrednosti za vazдушnu poštu: 0,03 C. crvena (amblem U. N. i buktinja), 0,04 C. nerandžasta (amblem U. N. a stisnute ruke), 0,05 C. (karta Nikarague i amblem U. N.), 0,30 C. ružičasta (Nikaragua i

zastava U. N.), 2,00 C. karminasta (karta sveta i amblem U. N.), 3,00 C. smeđe-nerandžasta (detalj vojnog objekta u Nikaragui) i 5,00 C. crvenkasta (amer. skulptor i amblem U. N.).

NORVEŠKA

30. IV. 1954. — Spomen marke za stogodišnjicu norveških železnica: 20 ö. (prva lokomotiva u hodu i konjska zaprega), 30 ö. (Dizel-lokomotiva) i 55 ö. (mašinovoda).

S. A. D.

9. IV. 1954. — Za redovnu poštu: 8 c. plava i karminasta (kip slobode).

SAN MARINO

5. IV. 1954. — Nova vrednost za vazдушnu poštu: 1.000 L. plava, smeđe-siva i zeleno-maslinasta (avion iznad brda Titana i grb San Marina).

SARSKA OBLAST

1) 10. IV. 1954. — Propagandna marka za sajam u Sarbrikeni: 10 F. zelena.

2) 9. V. 1954. — Za „Dan marke 1954“ i za filatelističku izložbu: 15+5 F. opekasta (pošt. kola i auto iz 1920 god., sa starim opšt. domom).

3) 10. V. 1954. — Dobrotvorna marka Crv. Krsta: 15+5 F. tamno-smeđa.

SV. TOMAS I PRENS

IV. 1954. — Za 400 godišnjicu Sao-Paola: 2,50 E. plava i crna (Manuel da Nobrega i Sao-Paolo).

TIMOR

IV. 1954. — Za 400 godišnjicu Sao-Paola u Braziliji: 15 a. opekasta, plava i crna (M. da Nobrega i Sao-Paolo).

TRST — ZONA A

IV. 1954. — Italijanska prigodna marka za milanski sajam s pretiskom AMG-FTT: 25 L. zeleno-crna.

TURSKA

4. IV. 1954. — Serija spomen maraka za petogodišnjicu NATO, sastavljena iz 3 vrednosti: 15 k. sepija, 20 k. plava i 40 k. tamno-zelena (sa različitim alegor. slikama).

FILIPINI

1) 23. IV. 1954. — Dve vrednosti ranijih izdanja s pretiskom „First National Boy Scouts Jamboree. April 23—30 1954“: 5 c. (iz serije Marcelo H. del Pilar) i 18 c. (na marci od 50 c. iz serije republike).

2) 25. IV. 1954. — O stogodišnjici prve filipinske poštanske marke izdata je serija spomen maraka od 3 vrednosti za redovnu i 3 vrednosti za vazдушnu poštu, s istom slikom na svima markama — u sredini prva marka izdata na Filipinima 1 februara 1854 sa slikom Izabele II Španske, u pozadini, s leve strane iskrcavanje Magelana na Filipine 16 marta 1521, a sa desne jedna Filipinka s razvijenom filipinskom zastavom, a iznad nje avion u letu. Na svim markama je središnji deo s prvom markom u nerandžasto-smeđoj boji: a) za redovnu poštu: 5 Cv. purpurna, 13 Cv. plava i 30 Cv. zelena; — b) za vazдушnu poštu: 10 Cv. sepija, 20 Cv. maslinasta i 50 Cv. crvena.

FINSKA

24. IV. 1954. — Nova serija maraka za redovnu poštu sa novom slikom lava iz finskog grba: 10 M. zeleno-plava i 25 M. plava.

FRANCUSKA

1) 10. V. 1954. — Pet maraka „umetnički zanati“: 25 F. smeđa, crvenkasta i crna (izrada tepiha), 30 F. zelena i ljubičasto-siva (povezivanje knjiga), 40 F. mrka, tamno-crna i ljubičasta (porcelan i kristali), 50 F. plava, mrka i zelena (nakit i satovi) i 75 F. crvena i jorgovanasto-crvena (cveće i mirisi).

2) 24. V. 1954. — Spomen marka za 50 godišnjicu pariskog sajma: 15 F. crvena i plava (slika ulaza u sajmište).

HOLANDIJA

1. V. 1954. — Pet maraka, kao i svake godine do sada, sa slikama znamenitih Holandana: 2+3 c. plava (pesnik M. Nijhoff), 5+3 c. sepija (kompozitor W. Pijper), 7+5 c. smaragdna (arhitekta H. P. Berlage), 10+5 c. zelena (istoričar J. Huizinga) i 25+8 c. ljubičasta (slikar V. van Gogh).

CEJLON

1) 10. IV. 1954. — Za posetu kraljice Jelisavete II izdata je marka od 10 c. plava (slonovi i u medaljonu kraljičina slika).

2) 23. IV. 1954. — Nove vrednosti kerije u tečaju: 25 c. plava i nerandžasta (freska), 50 c.

sivo-plava (ribarska barka), 5 R. nerandžasta i smeđa (bareljef) i 10 R. smeđa (žetva pirinča).

ŠVAJCARSKA

1. VI. 1954. — Dobrotvorna serija „Pro Patria”: 5+5 c. plavo-zelena (psalam oca Alberika Cvista), 10+10 c. zelena (Nojšatelsko jezero), 20+10 c. crvena (pera Maggia u Tesinu), 30+10 c. smeđa (tesnac Taubenlohe) i 40+10 c. plava (Silsko jezero).

ŠVEDSKA

IV. 1954. — Dve nove vrednosti za redovnu poštu sa slikom Tustava Adolfa VI: 10-o. smeđa i 20 o. plava.

Cene maraka FNRJ u Michel-ovom katalogu za 1954 godinu (do aprila 1954 god.)

God.	broj:	kom.		Cene u Michel. markama	
				*	⊙
1944	451I—453I	2	Manastiri s mrežicom		
1945	451II—453II	3	Manastiri bez mrežice	4.85	—.75
	454—457	4	Maršal Tito (u okupac. dinarima)	2.60	—.35
	458—465	8	Maršal Tito	14.75	3.40
	466	1	Prohor Pčinjski	—.40	—.20
	467—468	2	Crveni Krst	2.—	2.—
	469	1	20 oktobar — Oslobođenje Beograda	1.—	1.—
	470—485	16	Partizanska serija	15.75	2.40
	486—491 (A i B)		2×6 Ustav	26.—	12.—
1946	492—493	2	Provizorne (2.50/6 i 8/9)	5.25	—.45
	494—496	3	Godišnjica pobede — 9 maj	7.50	4.30
	497—500	4	Kongres PTT	24.—	24.—
	501—504	4	Pruga I	27.—	17.—
	505—506	2	Svetozar Marković	7.—	2.25
	507—511	5	Slovenski kongres	2.—	1.75
1947	512—514	3	Stogodišnjica „Gorskog Vijenca”	2.—	1.—
	515—520 (I i II)		2×6 Vazдушna pošta (uspravni pravougaon.)	10.50	3.40
	521—523	3	Fiskultura	3.—	1.25
	524—526	3	Balkanske igre	2.50	2.10
	527—528	2	Juliska Krajina	2.—	1.10
	529—532	4	Pruga II	3.—	4.—
	533—535	3	Vuk Karadžić	2.50	1.80
1948	536—538	3	Borba protiv tuberkuloze	4.75	4.75
	539—541	3	Zagrebački velesajam	1.35	—.80
	542—544	3	Peti kongres KPJ	3.—	1.50
	545—547	3	80-god. Jugoslovenske akademije	2.90	2.90
	548—551	4	Dunavska konferencija	4.—	3.60
	552—555	4	L. Košir	5.—	3.—
	556	1	Koširova s priveskom (avionska)	4.—	4.75
	557—559	3	Balkanske igre	4.50	4.50
	560—566	7	Petogodišnjica DFJ — grbovi	7.80	7.80
1949	567—569	3	Prešern	3.50	2.50
	570—571	2	Smučarske utakmice na Planici	6.—	3.60
	572—574	3	Petogodišnjica NR Makedonije	14.50	10.—
	575—577	3	Petogodišnjica NR Makedonije (avionska)	60.—	75.—
	578—580	3	Svetski pošt. savez — UPU	22.—	20.—
	581—582	2	Službene s pretiskom novih vrednosti	1.—	—.35
	583—586	4	Stogodišnjica železnica u Jugoslaviji	16.50	3.—
	587 A i B	2	Stogodišnjica železnica (blokovi)	24.—	24.—
1950	588—597	10	Provizorne s pretiskom FNRJ	16.25	4.90
	598—600	3	Autoput Beograd—Zagreb	2.—	1.30
	601—604	4	Provizorne s pretiskom	2.50	—.80
	605—608	4	Prvi maj — Tito	13.—	3.75
	609—610	2	Dečija nedelja	—.80	—.40
	611—615	5	Vazduhoplovni slet u Rumi	19.50	5.—
	616—620	5	Šahovska olimpijada	20.—	10.—
	621	1	Zagrebački velesajam	—.40	—.20
	622—627	6	Dan mornarice	20.—	6.50
	628—639	12	Privreda I	18.50	6.—
1951	640	1	Desetogodišnjica ustanka	1.20	1.20
	641—642	2	Ustanak u Sloveniji	1.—	1.—
	643	1	Dečija nedelja	—.40	—.20
	644—652	9	Avionske (položeni pravougaonik)	30.—	22.50
	653	1	Avionske (za ZEFIZ)	3.—	3.—

654	1	Avionske (za ZEFIZ blok)	40.—	50.—	
655—657	3	Avionske Kongres planinara	18.75	18.75	
658—659	2	Ustanak u Srbiji	1.—	1.—	
660—661	2	Ustanak u Crnoj Gori	1.—	1.—	
662—663	2	Ustanak u Hrvatskoj	1.—	1.—	
664—665	2	Ustanak u Bosni i Hercegovini	1.—	1.—	
666—667	2	Šampionat padobranaca	31.50	31.75	
668—670	3	Velike godišnjice	13.—	13.—	
671	1	Zagrebački velesajam	—50	—50	
672—673	2	Ustanak u Makedoniji	1.—	1.—	
674	1	Stogodišnjica Njegoševe smrti	2.—	1.25	
675	1	Dan armije	2.—	—40	
676	1	Dan armije (za vazd. poštu)	17.—	15.—	
1951/2	677—688	12	Privreda II	31.27	13.36
	689—692	4	Avionske (5, 100, 200, 500)	64.—	64.—
1952	693—695	3	60 godina Maršala Tita	8.50	6.—
	696	1	Dečija nedelja	1.20	—80
	697	1	Privreda (8 din.)	—65	—25
	698—703	6	Olimpijada u Helsinkiju	16.75	16.70
	704—706	3	Dan mornarice	7.50	7.50
	707	1	Beogradska filatelistička izložba	4.—	4.—
	708—711	4	Šesti kongres KPJ	6.—	6.—
1953	712—713	2	Desetogodišnjica smrti Nikole Tesle	3.60	2.90
	714—716	3	Ujedinjene nacije	7.60	6.50
	717—723	7	Privreda III	4.33	1.70
	724—727	4	Auto i moto trke	13.20	13.20
	728	1	Tito, prvi predsednik	4.—	4.—
	729	1	Kongres esperantista u Zagrebu	1.2—	1.20
	730	1	Kongres esperantista u Zagrebu (avionske)	1.20	1.20
	731—732	2	50 godišnjica Ilindenskog ustanka	3.60	3.60
	733	1	10 godišnjica oslobođenja Istre	1.20	1.20
	734	1	100 godišnjica smrti Branka Radičevića	1.20	1.20
	735—737	3	10 godišnjica II zasedanja AVNOJ-a u Jajcu	7.60	7.60

Blokovi

3 (A i B)	2	Ustav	9.—	9.—
-----------	---	-------	-----	-----

Službene marke

1946	1— 8	8	Službene	11.50	—90
------	------	---	----------	-------	-----

Porto marke

1945	74— 75	2	Provizorne s pretiskom	3.50	2.50
	76— 83	8	Sa crnim brojkama	2.—	2.—
	84— 88	5	S brojkama u boji	3.75	1.70
1946/7	89— 96	8	Buktinje s petokrakom zvezdom	8.50	3.25
	97— 99	3	Provizorne s pretiskom	1.45	1.50
1951/2	100—107	8	Buktinje u promenjenim bojama	17.50	11.—

Doplatne marke Crv. Krsta

1946	5	1		—08	—06
1949	6	1		—08	—10
1949	7	1		—08	—08
1950	8	1		—08	—08
1951	9	1		—06	—06
1952	10	1		—06	—06
1953	11	1		—18	—18

Doplatne porto marke Crv. Krsta

1946	2	1		—12	—12
1949	3	1		—15	—15
1949	4	1		—12	—10
1950	5	1		—12	—10
1951	6	1		—06	—05
1952	7	1		—06	—05
1953	8	1		—18	—18

CENE MARAKA STT ZONE B

1948	II—IIII	3	Triptik	60.—	60.—
	2— 3	2	Koparska izložba (avionske)	12.—	3.25
1949	4	1	Prvi maj	1.75	1.50
	5— 11	7	Vazдушna pošta	36.50	24.50
	12—21	10	Partizanske s pretiskom	28.50	20.50
	22— 23	2	UPU	90.—	96.—
	24— 30	7	Vazd. pošta	74.—	74.—
1950	31— 34	4	Stogodišnjica jugoslov. železnica	23.—	20.—
	35 A i B	1	Stogodišnjica jugoslov. železnica (blok)	120.—	130.—
	36— 43	8	Životinje	32.75	32.75

	44—45	2	Prvi maj	14.50	14.50
1951	46—49	4	Promenjene boje	2.35	2.35
	50—51	2	Prvi maj	7.—	7.—
	52—54	3	Festival ital. kulture	16.50	12.—
	55	1	400 g. prve štampane knjige	8.—	8.—
	56	1	Marulić	10.—	10.—
1952	57—59	3	75-godišnjica Svetskog pošt. saveza	60.—	60.—
	60—65	6	Sportske	24.—	24.—
	66—68	3	60 g. Maršala Tita	12.50	12.50
	69	1	Dečija nedelja	1.50	1.—
	70—75	6	Olimpijada	60.—	60.—
	76—78	3	Dan mornarice	17.75	17.75
	79—82	4	Šesti kongres KPJ	7.20	7.20
	83	1	Filatel. izložba u Kopru	2.50	2.—
	84	1	Filatel. izložba u Kopru (avionska)	9.—	10.—
	85—86	2	Desetogodišnjica smrti N. Tesle	6.75	6.75
1953	87—94	8	Privreda	10.42	8.73
	95—97	3	Ujedinjene nacije	8.30	8.30
	98—101	4	Auto i moto trke	14.50	14.50
	102	1	Tito, prvi predsednik	4.50	4.50
	103	1	Kongres esperantista u Zagrebu	1.30	1.30
	104	1	Kongres esperantista u Zagrebu (avionska)	30.—	30.—
	105	1	Oslobodenje Istre i Slov. primorja	1.30	1.30
	106	1	100 godišnjica smrti Branka Radičevića	1.30	1.30
	107—109	3	10 godišnjica AVNOJ-a u Jajcu	8.55	8.55
	110—112	3	Promena boja (5, 10, 15 din.)	2.70	2.70

Porto marke

1949	1—5	5	Buktinje	16.50	16.50
1950	6—10	5	Ribe	12.50	12.50
1952	11—18	8	Buktinje	27.25	27.25

Doplatne marke Crvenog Krsta

1949	1	1		3.—	2.—
1950	2	1		1.75	2.—
1951	3	1		7.50	7.50
1952	4	1		3.—	3.—
1953	5	1		—40	

Doplatne porto marke Crvenog Krsta

1948	1	1		50.—	60.—
1949	2	1		3.75	3.75
1951	3	1		12.—	12.—
1952	4	1		2.50	2.50
1953	5	1		—40	

ОГЛАСИ

ЦЕНЕ ОГЛАСА:

Цела страна	10.000.— дин.
Пола стране	6.000.— дин.
Четвртина стране	3.500.— дин.
Осмине стране	2.000.— дин.
Шеснаестина стр.	1.000.— дин.

МАЛИ ОГЛАСИ

У циљу да читаоце што присније међусобно повеже ради размене марака, а и ради других обавештавања, која се односе како на филателију, тако и на друге њихове потребе, уводимо

МАЛЕ ОГЛАСЕ

ОГЛАС ОД НАЈВИШЕ ПЕТ РЕДИ СТАЈАЊЕ 100 ДИНАРА

„BISON EXCHANGE CLUB”
U. S. A.

godišnja pretplata 600.— din.
pristupnice, informacije daje

Dimitrije Janičijević

Vojislava Ilića 32

Beograd

СВЕТЛОСТ

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

БЕОГРАД, БУРЕ БАКОВИЋА 24/а ТЕЛ. 25-867, 23-578

Пројектује и изводи
све електротехничке
радове слабе и јаке
струје.

Инвеститори и грађевинска предузећа
тражите наше понуде

II REDOVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA SAVEZA FILATELISTA JUGOSLAVIJE ODRŽAĆE SE U LJUBLJANI 28 JULA OV. GOD.

Za II redovnu godišnju skupštinu Saveza filatelista Jugoslavije upućen je od strane SFJ svim republičkim filatelističkim savezima sledeći

P O Z I V

za II redovnu godišnju skupštinu Saveza filatelista Jugoslavije

Na dan 28 jula 1954 godine u 15 časova održaće se u Ljubljani II redovna godišnja skupština Saveza filatelista Jugoslavije sa sledećim dnevnim redom:

- 1) Otvaranje skupštine
- 2) Izbor radnog predsedništva, zapisničara i dva overača zapisnika
- 3) Izbor verifikacione komisije
- 4) Izveštaj Upravnog odbora
- 5) Izveštaj blagajnika
- 6) Izveštaj Nadzornog odbora
- 7) Rasprava o izveštajima sa odobravanjem završnog računa i davanje razrešnice starom Upravnom i Nadzornom odboru
- 8) Izbor novog Upravnog i Nadzornog odbora
- 9) Određivanje visine članarine
- 10) Odobravanje predračuna rashoda i prihoda za 1954/55 godinu
- 11) Predlozi Uprave SFJ, članova i žalbe
- 12) Određivanje mesta za održavanje III redovne godišnje skupštine.

Prema čl. 6 Pravilnika SFJ „Skupštinu sačinjavaju delegati republičkih saveza, koji su izabrani na njihovim godišnjim skupštinama. Svaki republički savez je predstavljen sa po 10 delegata”.

Delegati moraju doneti uredna punomoćja od republičkog filatelističkog saveza koga predstavljaju.

Predlozi i žalbe, da bi se mogli izneti pred skupštinu, moraju stići Upravnom odboru Saveza filatelista Jugoslavije (Beograd, Bulevar Revolucije br. 1/III sprat; poštanski fah 207) najkasnije do 28 juna 1954 god.

Informacije o prostoriji u kojoj će se održati skupština, delegati će dobiti po dolasku u Ljubljanu u kancelariji Filatelistične zveze Slovenije — Miklošičeva ulica br. 5.

SMRT FAŠIZMU — SLOBODA NARODU!

ZA UPRAVNI ODBOR SFJ:

SEKRETAR,

Jovan T. Jojkić, s. r.

PRETSEDNIK

Ing. Živa M. Đorđević, s. r.